

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद
पाठः (वाक्य सहित)

द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.

Contents

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं पद पाठे

द्वितीयं काण्डं..... 3

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं..... 3

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायं पद पाठे द्वितीयं काण्डं

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं

TS 2.3.1.1

आ॒दि॒त्ये॒भ्यो॒ भुव॑द्वद्भ्यश्चरुं॒ निर्व॑पेद्भू॒तिकाम॑ आ॒दि॒त्या वा ए॒तं भू॒त्यै॒
प्र॒ति नुद॑न्ते योऽलं॒ भू॒त्यै सन् भू॒तिं न प्रा॒प्नो॒त्यादि॒त्याने॒व भुव॑द्वत्तः
स्वेन॑ भा॒गधे॒येनो॒प धा॒वति॒ त ए॒वैनं॑ भू॒तिं ग॒मय॑न्ति भव॒त्ये॒वा
ऽऽदि॒त्ये॒भ्यो॒ धार॑यद्वद्भ्यश्चरुं॒ निर्व॑पेदप॒रुद्धो॑ वाऽप॒रुद्ध्य॑मानो
वाऽऽदि॒त्या वा अ॒परो॒द्धार॑ आ॒दि॒त्या अ॒वग॑मयि॒तार आ॒दि॒त्याने॒व
धा॒रय॑द्वत्तः – [] 1

TS 2.3.1.1 - Padam

आ॒दि॒त्ये॒भ्यः । भुव॑द्वद्भ्य इति॒ भुव॑द्वत् – भ्यः । च॒रुम् । नि॒रि॒ति ।
व॒पेत् । भू॒ति॒काम॑ इति॒ भू॒ति – का॒मः । आ॒दि॒त्याः । वै । ए॒तम् ।
भू॒त्यै॑ । प्र॒ती॒ति । नु॒द॒न्ते॑ । यः । अ॒लम् । भू॒त्यै॑ । सन् । भू॒तिम् । न ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

प्रा॒प्नो॒तीति॑ प्र – आ॒प्नो॒ति । आ॒दि॒त्यान् । ए॒व । भु॒व॒द्वत् इति॑
भु॒व॒त् – व॒तः । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ ।
धा॒व॒ति । ते । ए॒व । ए॒न॒म् । भू॒ति॒म् । ग॒म॒य॒न्ति॑ । भ॒व॒ति । ए॒व ।
आ॒दि॒त्ये॒भ्यः । धा॒र॒य॒द्वद्भ्य॑ इति॑ धा॒र॒य॒द्वत् – भ्यः । च॒रु॒म् ।
नि॒रि॒ति । व॒पेत् । अ॒प॒रु॒द्ध इत्य॑प – रु॒द्धः । वा । अ॒प॒रु॒द्ध्य॒मा॒न
इत्य॑प – रु॒द्ध्य॒मा॒नः । वा । आ॒दि॒त्याः । वै । अ॒प॒रो॒द्धार
इत्य॑प – रो॒द्धारः । आ॒दि॒त्याः । अ॒व॒ग॒म॒यि॒तार॑ इत्य॑व – ग॒म॒यि॒तारः ।
आ॒दि॒त्यान् । ए॒व । धा॒र॒य॒द्वत् इति॑ धा॒र॒य॒त् – व॒तः । 1 (50)

TS 2.3.1.2

स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नोप॑ धा॒व॒ति॑ त ए॒वैनं॑ वि॒शि दा॒ध्र॒त्य॒न॒प॒रु॒द्ध्यो
भ॒व॒त्य॒दि॒तेऽनु॑ म॒न्य॒स्वे-त्य॑प॒रु॒द्ध्य॒मा॒नोऽस्य॑ प॒द॒मा द॑दी॒ते॒यं वा
अ॒दि॒ति॒रि॒य॒मे॒वास्मै॑ रा॒ज्य॑म॒नु म॒न्य॒ते स॒त्याऽऽशी॑रि॒त्याह
स॒त्या॒मे॒वाऽऽशि॑षं कुरु॒त इ॒ह म॒न इत्या॑ह प्र॒जा ए॒वास्मै॑ स॒म॒न॒सः
क॒रो॒त्यु॒प प्रे॑त म॒रु॒तः – [] 2

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.1.2 - Padam

स्वे॑न । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न॑ । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । ते॒ । ए॒व॑ ।
ए॒न॒म् । वि॒शि॑ । दा॒द्ध॒ति॑ । अ॒न॒प॒रु॒द्ध्य॑ इत्य॒न॒प – रु॒द्ध्यः॑ ।
भ॒व॒ति॑ । अ॒दि॒ते॑ । अ॒न्वि॒ति॑ । म॒न्य॒स्व॑ । इति॑ । अ॒प॒रु॒द्ध्य॒मा॒न॑
इत्य॒प – रु॒द्ध्य॒मा॒नः॑ । अ॒स्य॑ । प॒द॒म् । ए॒ति॑ । द॒दी॒त॑ । इ॒य॒म् । वै॑ ।
अ॒दि॒तिः॑ । इ॒य॒म् । ए॒व॑ । अ॒स्मै॑ । रा॒ज्य॒म् । अ॒न्वि॒ति॑ । म॒न्य॒ते॑ ।
स॒त्या॑ । आ॒शी॒रि॒त्या॑ – शीः॑ । इति॑ । आ॒ह॑ । स॒त्या॒म् । ए॒व॑ ।
आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । कु॒रु॒ते॑ । इ॒ह॑ । म॒नः॑ । इति॑ । आ॒ह॑ ।
प्र॒जा॑ इति॑ प्र – जाः॑ । ए॒व॑ । अ॒स्मै॑ । स॒म॒न॒स॑ इति॑ स – म॒न॒सः॑ ।
क॒रो॒ति॑ । उ॒प॑ । प्रे॒ति॑ । इ॒त॑ । म॒रु॒तः॑ । 2 (50)

TS 2.3.1.3

सु॒दा॒न॒व॑ ए॒ना॑ वि॒श्व॑प॒ति॒ना॒ऽभ्य॑मु॒ राजा॑न॒मि॒त्या॒ह॑ मा॒रु॒ती॑ वै वि॒ड् ज्ये॒ष्ठो॑
वि॒श्व॑प॒ति॒र्वि॒श्वै॑न॒ राष्ट्रे॑ण॒ स॒म॒र्ध॑यति॒ यः॑ प॒र॒स्ता॑द् ग्रा॒म्य॒वा॒दी॒ स्या॑त्
तस्य॑ गृ॒हा॒द्-व्री॒ही॒ना॑ ह॒रे॒च्छु॒क्ला॑श्च॒ कृ॒ष्णा॑श्च॒ वि॒ चि॒नु॒या॒द्ये॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

शु॒क्लाः॑ स्यु॒स्त॒मा॒दि॒त्यं॑ च॒रुं॑ नि॒र्व॒पे॒दा॒दि॒त्या॑ वै दे॒व॒त॒या॑

वि॒ड्॒वि॒श॒मे॒वा॒व॑ ग॒च्छ॒ – [] ३

TS 2.3.1.3 - Padam

सु॒दा॒न॒व॒ इति॑ सु – दा॒न॒वः॑ । ए॒ना । वि॒श॒प॒ति॒ना॑ । अ॒भी॒ति॑ । अ॒मु॒म् ।

रा॒जा॒न॒म् । इति॑ । आ॒ह॒ । मा॒रु॒ती॑ । वै । वि॒ट् । ज्ये॒ष्ठः॑ । वि॒श॒प॒तिः॑ ।

वि॒शा॑ । ए॒व॒ । ए॒न॒म् । रा॒ष्ट्रे॒ण॑ । स॒मि॒ति॑ । अ॒र्ध॒य॒ति॑ । यः ।

प॒र॒स्ता॒त् ॥ ग्रा॒म्य॒वा॒दी॒ति॑ ग्रा॒म्य॒ – वा॒दी॑ । स्या॒त् । तस्य॑ । गृ॒हा॒त् ।

ब्री॒ही॒न् । ए॒ति॑ । ह॒रे॒त् । शु॒क्ला॒न् । च॒ । कृ॒ष्णा॒न् । च॒ । वी॒ति॑ ।

चि॒नु॒या॒त् । ये॑ । शु॒क्लाः॑ । स्युः॑ । तम् । आ॒दि॒त्य॒म् । च॒रु॒म् ।

नि॒री॒ति॑ । व॒पे॒त् । आ॒दि॒त्या॑ । वै । दे॒व॒त॒या॑ । वि॒ट् । वि॒श॒म् ॥ ए॒व॒ ।

अ॒वे॒ति॑ । ग॒च्छ॒ति॑ । ३ (50)

TS 2.3.1.4

–त्य॑व॒ग॒ता॒ऽस्य॑ वि॒ड॒न॒व॒ग॒त॑ꣳ रा॒ष्ट्र॒मि॒त्या॒हु॒र्ये॑ कृ॒ष्णाः॑ स्यु॒स्तं॑ वा॒रु॒णं॑

च॒रुं॑ नि॒र्व॒पे॒द्वा॒रु॒णं॑ वै रा॒ष्ट्र॒मु॒भे॑ ए॒व॒ वि॒शं॑ च॒ रा॒ष्ट्रं॑ चा॒व॑ ग॒च्छ॒ति॑ य॒दि॒

ना॒व॒ग॒च्छे॑दि॒म॒ – म॒ह॒मा॒दि॒त्ये॒भ्यो॑ भा॒गं॑ नि॒र्व॒पा॒म्या॑ ऽमु॒ष्मा॑द॒मु॒ष्यै॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

वि॒शोऽव॑गन्तो॒रिति॑ निर्व॒पेदा॑दित्या ए॒वैनं॑ भा॒गधे॑यं प्रे॒फ्सन्तो॑

वि॒शम॑व – [] 4

TS 2.3.1.4 - Padam

अव॑ग॒तेत्य॑व – ग॒ता । अ॒स्य॑ । वि॒ट् । अन॑वग॒तमित्य॑नव – ग॒तम् ।

रा॒ष्ट्रम् । इति॑ । आ॒हुः । ये । कृ॒ष्णाः । स्युः॑ । तम् । वा॒रुण॑म् ।

च॒रुम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । वा॒रुण॑म् । वै । रा॒ष्ट्रम् । उ॒भे इति॑ । ए॒व ।

वि॒शम् ॥ च॒ । रा॒ष्ट्रम् । च॒ । अ॒वेति॑ । ग॒च्छति॑ । यदि॑ । न ।

अ॒वग॑च्छे॒दित्य॑व–ग॒च्छेत् ॥ इ॒मम् । अ॒हम् । आ॒दित्ये॑भ्यः । भा॒गम् ।

नि॒रिति॑ । व॒पामि॑ । ए॒ति । अ॒मुष्मात् ॥ अ॒मुष्यै॑ ॥ वि॒शः ।

अ॒वग॑न्तो॒रित्य॑व–ग॒न्तोः॑ । इति॑ । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । आ॒दित्याः॑ । ए॒व ।

ए॒नम् । भा॒गधे॑यमि॒ति भा॒ग – धे॑यम् ॥ प्रे॒फ्सन्त॑ इति॑ प्र–ई॒फ्सन्तः॑ ।

वि॒शम् ॥ अ॒वेति॑ । 4 (50)

TS 2.3.1.5

ग॒मय॑न्ति॒ यदि॑ ना॒वग॑च्छे॒दाश्च॑त्थान् म॒यूखान्थ् ॥ स॒प्त म॑द्ध्यमे॒षायामु॑प–

ह॒न्यादि॑दम॒ह–मा॑दित्यान् ब॒ध्ना॒म्या ऽमु॑ष्माद॒मुष्यै॑ वि॒शोऽव॑गन्तो॒रित्या॑दित्या

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ए॒वैनं॑ ब॒द्धवी॑रा॒ विश॒मव॑ गमयन्ति॒ यदि॑ नावगच्छे॒ देत॑मेवाऽऽदित्यं॒ चरुं॑
निर्व॑पेदि॒ध्मेऽपि॑ म॒यूखान्॑ सं नह्ये॒दन॑परु॒द्ध्यमे॑वाव गच्छत्याश्च॒त्था
भवन्ति॑ मरुतां वा ए॒त () – दो॒जो॒ यदश्च॑त्थ ओज॒सैव॑ विश॒मव॑
गच्छति॑ स॒प्त भवन्ति॑ स॒प्त ग॑णा॒ वै म॒रुतो॑ गण॒श ए॒व विश॑मव
गच्छति॑ । 5

TS 2.3.1.5 - Padam

गम॑यन्ति । यदि॑ । न । अ॒वग॑च्छे॒दित्य॑व – गच्छे॑त् । आश्च॑त्थान् ।
म॒यूखान्॑ । स॒प्त । म॒द्ध्य॑मेषायामिति॑ म॒द्ध्य॑म – ई॒षायाम्॑ । उपेति॑ ।
ह॒न्यात् । इ॒दम् । अ॒हम् । आ॒दि॒त्यान् । ब॒ध्ना॒मि । ए॒ति । अ॒मुष्मा॑त् ।
अ॒मुष्यै॑ । वि॒शः । अ॒वग॑न्तो॒रित्य॑व – ग॒न्तोः॑ । इति॑ । आ॒दि॒त्याः । ए॒व ।
ए॒नम् । ब॒द्धवी॑रा इति॑ ब॒द्ध – वी॒राः । वि॒शम् । अ॒वेति॑ । ग॒म॒यन्ति॑ ।
यदि॑ । न । अ॒वग॑च्छे॒दित्य॑व – गच्छे॑त् । ए॒तम् । ए॒व । आ॒दि॒त्यम् ।
च॒रुम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । इ॒ध्मे । अ॒पीति॑ । म॒यूखान्॑ । स॒मिति॑ ।
नह्ये॑त् । अ॒न॒प॒रु॒द्ध्य॑मित्यनप – रु॒द्ध्य॑म् । ए॒व । अ॒वेति॑ । ग॒च्छति॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

आश्व॑त्थाः । भव॑न्ति । मरु॑ताम् । वै । ए॒तत् () । ओजः॑ । यत् ।
अश्व॑त्थः । ओज॑सा । ए॒व । विश॑म् । अवे॑ति । ग॒च्छ॑ति । स॒प्त ।
भव॑न्ति । स॒प्तग॑णा इति स॒प्त – ग॒णाः । वै । मरु॑तः ।
गण॑श – इति गण – शः । ए॒व । विश॑म् । अवे॑ति ।

ग॒च्छ॑ति ॥ 5 (68) (धार॑यद्वतो – मरु॑तो – ग॒च्छ॑ति – विश॑मवै –
त – द॒ष्टाद॑श च) (A1)

TS 2.3.2.1

दे॒वा वै मृ॒त्यो॑र॒बिभ॑युस्ते प्र॒जाप॑तिमुपा॒धाव॑न् तेभ्य॑ ए॒तां प्रा॑जाप॒त्याꣳ
श॒तकृ॑ष्णलां निर॑वपत् तयै॒वैष्व॑मृतमदधाद्यो मृ॒त्योर्बि॑भीयात् तस्मा॑
ए॒तां प्रा॑जाप॒त्याꣳ श॒तकृ॑ष्णलां निर्व॑पेत् प्र॒जाप॑तिमे॒व स्वेन॑
भा॒गधे॑येनोप॑ धावति स ए॒वास्मि॑न्नायु॒र्दधा॑ति सर्व॑मायुरेति श॒तकृ॑ष्णला
भव॑ति श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑य॒ आयु॑ष्येवेन्द्रि॒ये – [] 6

TS 2.3.2.1 - Padam

दे॒वाः । वै । मृ॒त्योः । अ॒बिभ॑युः । ते । प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा-प॑तिम् ।
उपे॑ति । अ॒धाव॑न् । तेभ्यः॑ । ए॒ताम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

प्राजापत्यामिति प्राजा – पत्याम् । शतकृष्णालामिति
शत-कृष्णालाम् । निरिति । अवपत् । तया ॥ एव । एषु । अमृतम् ।
अदधात् । यः । मृत्योः । बिभीयात् । तस्मै ॥ एताम् ।
प्राजापत्यामिति प्राजा – पत्याम् । शतकृष्णालामिति
शत – कृष्णालाम् । निरिति । वपेत् । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् ।
एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः ।
एव । अस्मिन् । आयुः । दधाति । सर्वम् । आयुः । एति ।
शतकृष्णालेति शत – कृष्णाला । भवति । शतायुरिति शत-आयुः ।
पुरुषः । शतेन्द्रिय इति शत – इन्द्रियः । आयुषि । एव ।

इन्द्रिये । 6 (50)

TS 2.3.2.2

प्रति तिष्ठति घृते भवत्यायुर्वे घृतममृतं हिरण्यमायुश्चैवास्मा
अमृतं च समीची दधाति चत्वारि चत्वारि कृष्णालान्यव द्यति
चतुरवत् तस्याऽऽप्त्या एकधा ब्रह्मण उप हरत्येकधैव यजमान

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

आयु॑र्दधा॒त्य- सावा॑दि॒त्यो न व्य॑रो॒चत॒ तस्मै॑ दे॒वाः प्रा॑यश्चि॒त्तिमै॑च्छन्
तस्मा॑ ए॒तꣳ सौ॒र्यं च॒रुं नि॑रव॒पन् ते॒नैवा॑स्मिन् - [] 7

TS 2.3.2.2 - Padam

प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । घृ॒ते । भ॒वति॑ । आ॒युः । वै । घृ॒तम् । अ॒मृत॑म् ।
हि॒रण्य॑म् । आ॒युः । च । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒मृत॑म् । च ।
स॒मीची॑ इति॑ । द॒धाति॑ । च॒त्वारि॑च॒त्वा॒रीति॑ च॒त्वारि॑ - च॒त्वारि॑ ।
कृ॒ष्णला॑नि । अ॒वेति॑ । द्यति॑ । च॒तु॒रव॑त्त॒स्येति॑ च॒तुः - अ॒वत्त॑स्य ।
आ॒प्त्यै॑ । ए॒क॒धे॒त्येक॑ - धा । ब्र॒ह्म॒णे॑ । उ॒पेति॑ । ह॒रति॑ ।
ए॒क॒धे॒त्येक॑ - धा । ए॒व । य॒ज॒मा॒ने । आ॒युः । द॒धाति॑ । अ॒सौ ।
आ॒दि॒त्यः । न । वी॑ति । अ॒रो॒चत॑ । तस्मै॑ । दे॒वाः । प्रा॑यश्चि॒त्तिम् ।
ऐ॒च्छन् । तस्मै॑ । ए॒तम् । सौ॒र्यम् । च॒रुम् । नि॑रिति॑ ।
अ॒व॒पन् । ते॒न । ए॒व । अ॒स्मिन् । 7 (50)

TS 2.3.2.3

रु॒च॒म॒द॒धु॒र्यो ब्र॑ह्मव॒र्च॒स॒कामः॑ स्यात् तस्मा॑ ए॒तꣳ सौ॒र्यं च॒रुं
नि॒र्व॒पे॒द॒मु॒मे॒वाऽऽदि॒त्यꣳ स्वे॑न भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प धा॑वति॒ स ए॒वा॑स्मिन्

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ब्रह्मवर्चसं॑ दधाति॑ ब्रह्मवर्चस्ये॒व भवत्यु॑भयतो॑ रुक्मौ॑ भवत॑ उभयत॑
ए॒वास्मिन्॑ रुचं॑ दधाति॑ प्रयाजे॑ प्रयाजे॑ कृष्णलं॑ जुहोति॑ दिग्भ्य॑
ए॒वास्मै॑ ब्रह्मवर्चसमव॑ रुन्ध॑ आग्नेयमष्टाकपालं॑ निर्वपेथ् सावित्रं॑
द्वादशकपालं॑ भूम्यै॑ – [] 8

TS 2.3.2.3 - Padam

रुचम्॑ । अ॒दधुः॑ । यः । ब्रह्मवर्चसका॑म इति॑ ब्रह्मवर्चस॑ – का॒मः ।
स्यात् । तस्मै॑ । ए॒तम् । सौ॒र्यम् । च॒रुम् । निरि॑ति । व॒पेत् । अ॒मुम् ।
ए॒व । आ॒दि॒त्यम् । स्वे॑न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ ।
धा॒वति॑ । सः । ए॒व । अ॒स्मिन् । ब्रह्मवर्चसमि॑ति ब्रह्म – वर्च॑सम् ।
दधा॑ति । ब्रह्मवर्चसी॑ति ब्रह्म – वर्च॑सी । ए॒व । भ॒वति॑ । उ॒भयतः॑ ।
रुक्मौ॑ । भ॒वतः॑ । उ॒भयतः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । रुच॑म् । दधा॑ति ।
प्रयाजे॑प्रयाज इति॑ प्रयाजे – प्रयाजे॑ । कृष्णलम्॑ । जुहो॑ति ।
दिग्भ्य॑ इति॑ दिक् – भ्यः । ए॒व । अ॒स्मै ।
ब्रह्मवर्चसमि॑ति ब्रह्म – वर्च॑सम् । अ॒वेति॑ । रुन्धे॑ । आग्ने॒यम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा – क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॒ । व॒पे॒त् । सा॒वि॒त्र॒म् ।

द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॒ द्वा॒द॒श – क॒पा॒ल॒म् । भूम्यै॑ ॥ 8 (50)

TS 2.3.2.4

च॒रुं॑ यः॒ का॒म॒ये॒त॒ हि॒र॒ण्यं॑ वि॒न्दे॒य॒ हि॒र॒ण्यं॑ मो॒ष॒ न॒मे॒दि॒ति॒ यदा॑ग्ने॒यो
भ॒व॒त्या॒ग्ने॒यं॑ वै॒ हि॒र॒ण्यं॑ यस्यै॒व हि॒र॒ण्यं॑ ते॒नै॒वै॒नद् वि॒न्द॒ते सा॒वि॒त्रो
भ॒व॒ति॒ स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त ए॒वै॒नद्-वि॒न्द॒ते भूम्यै॑ च॒रुर्भ॑व॒त्य॒स्या॒मे॒वै॒नद्-
वि॒न्द॒त॒ उपै॑न॒ हिर॑ण्यं॒ न॒म॒ति॒ वि॒ वा ए॒ष इ॒न्द्रि॒येण॑ वी॒र्ये॑ण॒र्ध॒ते
यो॒ हि॒र॒ण्यं॑ वि॒न्द॒त ए॒ता – [] 9

TS 2.3.2.4 - Padam

च॒रुम् । यः । का॒म॒ये॒त॒ । हि॒र॒ण्य॒म् । वि॒न्दे॒य॒ । हि॒र॒ण्य॒म् । मा॒ ।
उ॒पे॒ति॒ । न॒मे॒त् । इ॒ति॒ । यत् । आ॒ग्ने॒यः॒ । भ॒व॒ति॒ । आ॒ग्ने॒य॒म् । वै॒ ।
हि॒र॒ण्य॒म् । य॒स्य॑ । ए॒व । हि॒र॒ण्य॒म् । ते॒न॑ । ए॒व । ए॒न॒त् । वि॒न्द॒ते॒ ।
सा॒वि॒त्रः॒ । भ॒व॒ति॒ । स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त इ॒ति॒ स॒वि॒तृ॒-प्र॒सू॒तः॒ । ए॒व । ए॒न॒त् ।
वि॒न्द॒ते॒ । भूम्यै॑ । च॒रुः॒ । भ॒व॒ति॒ । अ॒स्या॒म् । ए॒व । ए॒न॒त् । वि॒न्द॒ते॒ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

उ॒पे॒ति॑ । ए॒न॒म् । हि॒र॒ण्य॒म् । न॒म॒ति॑ । वी॒ति॑ । वै । ए॒षः॑ । इ॒न्द्रि॒ये॒ण॑ ।
वी॒र्ये॑ण । ऋ॒द्ध्य॒ते॑ । यः॑ । हि॒र॒ण्य॒म् । वि॒न्द॒ते॑॑ । ए॒ता॒म् । 9 (50)

TS 2.3.2.5

-मे॒व॒ नि॒र्व॒पे॒द्धि॒रण्यं॑ वि॒त्त्वा॑ ने॒न्द्रि॒ये॒ण॑ वी॒र्ये॑ण व्यृ॒द्ध्य॒त॑ ए॒ता॒मे॒व॒
नि॒र्व॒पे॒द्य॒स्य॑ हि॒र॒ण्यं॑ न॒श्ये॒द्य॒दा॒ग्ने॒यो॑ भ॒व॒त्या॒ग्ने॒यं॑ वै हि॒र॒ण्यं॑
य॒स्यै॑ व हि॒र॒ण्यं॑ ते॒नै॒वै॒न॒द्-वि॒न्द॒ति॑ सा॒वि॒त्रो॑ भ॒व॒ति॑ स॒वि॒तृ-प्र॒सू॒त॑
ए॒वै॒न॒द्-वि॒न्द॒ति॑ भू॒म्यै॑ च॒रु॒र्भ॒व॒त्य॒स्यां॑ वा ए॒त॒न्न॒श्य॒ति॑
य॒न्न॒श्य॒त्य॒स्या॒मे॒वै॒न॒द्-वि॒न्द॒ती॒न्द्र॑ - [] 10

TS 2.3.2.5 - Padam

ए॒व॑ । नि॒रि॒ति॑ । व॒पे॒त् । हि॒र॒ण्य॒म् । वि॒त्त्वा॑ । न । इ॒न्द्रि॒ये॒ण॑ । वी॒र्ये॑ण ।
वी॒ति॑ । ऋ॒द्ध्य॒ते॑ । ए॒ता॒म् । ए॒व॑ । नि॒रि॒ति॑ । व॒पे॒त् । य॒स्य॑ । हि॒र॒ण्य॒म् ।
न॒श्ये॒त् । य॒त् । आ॒ग्ने॒यः॑ । भ॒व॒ति॑ । आ॒ग्ने॒य॒म् । वै । हि॒र॒ण्य॒म् ।
य॒स्य॑ । ए॒व॑ । हि॒र॒ण्य॒म् । ते॒न॑ । ए॒व॑ । ए॒न॒त् । वि॒न्द॒ति॑ । सा॒वि॒त्रः॑ ।
भ॒व॒ति॑ । स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त॑ इति स॒वि॒तृ - प्र॒सू॒तः॑ । ए॒व॑ । ए॒न॒त् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

वि॒न्द॒ति॑ । भूम्यै॑ । च॒रुः॑ । भ॒व॒ति॑ । अ॒स्याम् । वै । ए॒तत् । न॒श्य॒ति॑ ।
यत् । न॒श्य॒ति॑ । अ॒स्याम् । ए॒व । ए॒नत् । वि॒न्द॒ति॑ । इन्द्रः॑ । 10 (50)

TS 2.3.2.6

-स्त्वष्टुः॑ सोम॑मभीषहाऽ पिब॑त् स विष्व॑ङ् व्या॒र्च्छ॑त् स इन्द्रि॑येण
सोम॑पी॒थेन॑ व्या॒र्ध्य॑त् स यदू॑र्ध्वमु॒दव॑मीत् ते श्या॒माका॑ अभवन्त्स
प्रजा॑पतिमुपाधावत् तस्मा॑ ए॒तञ् सोमेन्द्र॑ञ् श्या॒माकं॑ च॒रुं निर॑वपत्
तेनै॑वास्मिन्निन्द्रि॑यञ् सोम॑पी॒थम॑दधाद्वि वा ए॒ष इन्द्रि॑येण
सोम॑पी॒थेन॑र्ध्यते यः सोमं॑ व॒मि॒ति॒ यः सोम॑वामी स्यात्
तस्मा॑-[] 11

TS 2.3.2.6 - Padam

त्वष्टुः॑ । सोम॑म् । अ॒भीष॑हेत्यभि - सहा॑ । अ॒पिब॑त् । सः । विष्व॑ङ् ।
वी॒ति॑ । आ॒र्च्छ॑त् । सः । इन्द्रि॑येण । सोम॑पी॒थेने॑ति सोम - पी॒थेन॑ ।
वी॒ति॑ । आ॒र्ध्य॑त् । सः । यत् । ऊ॒र्ध्वम् ।
उ॒दव॑मी॒दित्यु॑त् - अ॒वमी॑त् । ते । श्या॒माकाः॑ । अ॒भव॑न् । सः ।
प्रजा॑पतिमि॒ति॑ प्रजा - प॒तिम् । उ॒पे॒ति॑ । अ॒धा॒वत् । तस्मै॑ । ए॒तम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

सो॒मेन्द्र॑म् । श्या॒माक॑म् । च॒रुम् । निरि॑ति । अ॒वप॑त् । तेन॑ । ए॒व ।
अ॒स्मिन् । इन्द्रि॑यम् । सो॒मपी॑थमि॒ति सोम॑ – पी॒थम् । अ॒दधा॑त् ।
वी॒ति । वै । ए॒षः । इन्द्रि॑येण । सो॒मपी॑थेने॒ति सोम॑ – पी॒थेन॑ ।
ऋ॒द्ध्य॑ते । यः । सो॒मम् । वमि॑ति । यः ।
सो॒मवा॑मी॒ति सोम॑ – वा॒मी । स्या॑त् । तस्मै॑ ॥ 11 (50)

TS 2.3.2.7

ए॒तꣳ सो॒मेन्द्रꣳ श्या॒माकं॑ च॒रुं निर्व॑पेथ् सो॒मं चै॒वेन्द्रं॑ च
स्वेन॑ भा॒गधे॑येनोप॑ धावति॒ तावे॒वास्मि॑न्निन्द्रि॒यꣳ सो॒मपी॑थं ध॒त्तो
नेन्द्रि॑येण॒ सोम॑पी॒थेन॑ व्यृ॒द्ध्य॑ते यथ् सौ॒म्यो भ॑वति सो॒मपी॑थमे॒वाव
रु॒न्धे यदै॒न्द्रो भ॑वतीन्द्रि॒यं वै सो॒मपी॑थ इन्द्रि॒यमे॒व सो॒मपी॑थम॒व
रु॒न्धे श्या॒माको॑ भ॒वत्ये॑ष वाव स सो॒मः – [] 12

TS 2.3.2.7 - Padam

ए॒तम् । सो॒मेन्द्र॑म् । श्या॒माक॑म् । च॒रुम् । निरि॑ति । व॒पेत् । सो॒मम् ।
च॒ । ए॒व । इन्द्र॑म् । च॒ । स्वेन॑ । भा॒गधे॑येने॒ति भा॒ग-धे॑येन॑ । उ॒पेति॑ ।

धा॒वति॑ । तौ॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । इ॒न्द्रि॒यम् ।

सो॒मपी॒थमि॑ति सोम – पी॒थम् । ध॒त्तः । न । इ॒न्द्रि॒येण॑ ।

सो॒मपी॒थेने॑ति सोम – पी॒थेन॑ । वी॒ति । ऋ॒द्ध्य॒ते । यत् ।

सौ॒म्यः । भ॒वति॑ । सो॒मपी॒थमि॑ति सोम – पी॒थम् । ए॒व । अ॒वेति॑ ।

रु॒न्धे । यत् । ऐ॒न्द्रः । भ॒वति॑ । इ॒न्द्रि॒यम् । वै । सो॒मपी॒थ इति॑

सोम – पी॒थः । इ॒न्द्रि॒यम् । ए॒व । सो॒मपी॒थमि॑ति सोम – पी॒थम् ।

अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । श्या॒माकः॑ । भ॒वति॑ । ए॒षः । वा॒व । सः ।

सो॒मः । 12 (50)

TS 2.3.2.8

सा॒क्षादे॒व सो॒मपी॒थम॑व रु॒न्धे ऽग्नये॑ दा॒त्रे पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालं
निर्व॑पेदिन्द्राय प्रदा॒त्रे पु॒रोडा॑शमेकादशकपालं पशु॑कामोऽग्निरेवास्मै
पशून् प्र॑जनयति वृ॒द्धानि॒न्द्रः प्र य॑च्छति दधि मधु घृ॒तमापो॑ धाना
भव॑न्त्येतद्वै पशू॒नाꣳ रू॒पꣳ रू॒पेणै॒व पशू॑नव रु॒न्धे पञ्च॑-गृहीतं
भव॑ति पाङ्गा हि पश॑वो बहु रू॒पं भ॒वति॑ बहु रू॒पा हि पश॑वः- []

TS 2.3.2.8 - Padam

सा॒क्षादि॑ति॒ स – अ॒क्षात् । ए॒व । सो॒मपी॒थमि॑ति॒ सोम – पी॒थम् ।
अवे॑ति॒ । रु॒न्धे ॥ अ॒ग्नये॑ ॥ दा॒त्रे ॥ पु॒रोडा॑शम् ॥
अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्यष्टा – क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । इन्द्रा॑य ।
प्र॒दात्र॑ इति॒ प्र – दा॒त्रे ॥ पु॒रोडा॑शम् ॥
एका॑दशक॒पा॒लमि॒त्येका॑दश – क॒पा॒लम् । प॒शुका॑म॒ इति॑
प॒शु – का॒मः । अ॒ग्निः । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । प्र॒जन॑यतीति॒
प्र – ज॒नय॑ति । वृ॒द्धान् । इन्द्रः॑ । प्रेति॑ । य॒च्छति॑ । दधि॑ । मधु॑ ।
घृ॒तम् । आपः॑ । धा॒नाः । भ॒वन्ति॑ । ए॒तत् । वै । प॒शूना॑म् । रू॒पम् ।
रू॒पेण॑ । ए॒व । प॒शून् । अवे॑ति॒ । रु॒न्धे ॥ पञ्च॑गृ॒हीत॑मि॒ति
पञ्च॑-गृ॒हीत॑म् । भ॒वति॑ । पा॒ङ्गाः ॥ हि॑ । प॒शवः॑ ।
बहु॑रू॒पमि॑ति॒ बहु – रू॒पम् । भ॒वति॑ । बहु॑रू॒पा इति॑ बहु – रू॒पाः ।
हि॑ । प॒शवः॑ । 13 (50)

TS 2.3.2.9

समृद्ध्यै प्राजापत्यं भवति प्राजापत्या वै पशवः प्रजापतिरेवास्मै
पशून् प्रजनयत्यात्मा वै पुरुषस्य मधु यन्मध्वग्नौ जुहोत्यात्मानमेव
तद्-यजमानोऽग्नौ प्रदधाति पङ्क्त्यौ याज्यानुवाक्ये भवतः पाङ्कः
पुरुषः पाङ्कः पशव आत्मानमेव मृत्योर्निष्क्रीयपशून्व रुन्धे ॥ 14

TS 2.3.2.9 - Padam

समृद्ध्यै इति सं - ऋद्ध्यै । प्राजापत्यमिति प्राजा - पत्यम् ।
भवति । प्राजापत्या इति प्राजा - पत्याः । वै । पशवः ।
प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । एव । अस्मै । पशून् । प्रेति । जनयति ।
आत्मा । वै । पुरुषस्य । मधु । यत् । मधु । अग्नौ । जुहोति ।
आत्मानम् । एव । तत् । यजमानः । अग्नौ । प्रेति ।
दधाति । पङ्क्त्यौ । याज्यानुवाक्ये इति याज्या - अनुवाक्ये ।
भवतः । पाङ्कः । पुरुषः । पाङ्कः । पशवः । आत्मानम् । एव ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

मृत्योः । निष्क्रीयेति निः-क्रीय । पशून् । अवेति । रुन्धे ॥ 14 (41)

(इन्द्रिये - ऽस्मिन् - भूम्या - एता - मिन्द्रः - स्यात् तस्मै -
सोमो - बहु रूपा हि पशव - एकचत्वारिंशच्च) (A2)

TS 2.3.3.1

देवा वै सत्रमासत-र्धिपरिमितं यशस्कामास्तेषां सोमं
राजानं यश आर्च्छत् स गिरिमुदैत् तमग्निरनूदैत् तावग्नीषोमौ
समभवतां ताविन्द्रो यज्ञविभ्रष्टोऽनु परैत् तावब्रवीद्याजयतं मेति
तस्मा एतामिष्टिं निरवपतामाग्नेय-मष्टाकपालमैन्द्र-मेकादशकपालं
सौम्यं चरुं तयैवास्मिन् तेज - [] 15

TS 2.3.3.1 - Padam

देवाः । वै । सत्रम् । आसत । ऋद्धिपरिमितमित्यृद्धि - परिमितम् ।
यशस्कामा इति यशः - कामाः । तेषाम् । सोमम् । राजानम् ।
यशः । आर्च्छत् । सः । गिरिम् । उदिति । ऐत् । तम् । अग्निः ।
अनु । उदिति । ऐत् । तौ । अग्नीषोमावित्यग्नी- सोमौ । समिति ।
अभवताम् । तौ । इन्द्रः । यज्ञविभ्रष्ट इति यज्ञ - विभ्रष्टः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अनु॑ । परेति॑ । ऐत् । तौ । अब्र॑वीत् । याज॑यतम् । मा । इति॑ ।
तस्मै॑ ॥ ए॒ताम् । इष्टि॑म् । निरि॑ति । अ॒वप॑ताम् । आ॒ग्ने॒यम् ।
अष्टा॑कपाल॒मित्य॒ष्टा – क॒पाल॑म् । ऐ॒न्द्रम् ।
एका॑दशकपाल॒मित्येका॑दश – क॒पाल॑म् । सौ॒म्यम् । च॒रुम् । तया॑ ॥
ए॒व । अ॒स्मिन् । तेजः॑ । 15 (50)

TS 2.3.3.2

इन्द्रि॑यं ब्र॒ह्मव॑र्चसम॒धत्तां॑ यो य॒ज्ञवि॑भ्रष्टः स्यात् तस्मा॑ ए॒तामिष्टि॑
निर्व॑पेदाग्ने॒य-म॒ष्टाक॑पाल॒मैन्द्र॑-मेका॑दशकपाल॒ꣳ सौ॒म्यं च॒रुं
यदा॑ग्ने॒यो भ॑वति तेज॑ ए॒वास्मिन्॑ तेन॑ दधाति॒ यदैन्द्रो॑
भव॑तीन्द्रि॒यमे॒वास्मिन्॑ तेन॑ दधाति॒ यथ् सौ॒म्यो ब्र॒ह्मव॑र्चसं तेना॑ ॥
ऽऽग्ने॒यस्य॑ च सौ॒म्यस्य॑ चै॒न्द्रे स॒माश्ले॑षयेत् तेज॑श्चै॒वास्मिन्॑
ब्र॒ह्मव॑र्चसं च॒ समी॑ची – [] 16

TS 2.3.3.2 - Padam

इन्द्रि॑यम् । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म – व॒र्च॒सम् । अ॒धत्ता॑म् । यः ।
य॒ज्ञवि॑भ्रष्ट इति॑ य॒ज्ञ – वि॒भ्रष्टः॑ । स्यात् । तस्मै॑ ॥ ए॒ताम् । इष्टि॑म् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

निरि॑ति । व॒पेत् । आ॒ग्ने॒यम् । अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्य॒ष्टा – क॒पा॒लम् ।
ऐ॒न्द्रम् । ए॒काद॑शक॒पा॒लमि॒त्ये॒काद॑श – क॒पा॒लम् । सौ॒म्यम् । च॒रुम् ।
यत् । आ॒ग्ने॒यः । भ॒वति॑ । ते॒जः । ए॒व । अ॒स्मिन् । तेन॑ । द॒धाति॑ ।
यत् । ऐ॒न्द्रः । भ॒वति॑ । इ॒न्द्रि॒यम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । तेन॑ । द॒धाति॑ ।
यत् । सौ॒म्यः । ब्र॒ह्मव॑र्च॒समि॒ति ब्र॒ह्म-व॑र्च॒सम् । तेन॑ । आ॒ग्ने॒यस्य॑ ।
च । सौ॒म्यस्य॑ । च । ऐ॒न्द्रे । स॒माश्ले॑ष॒येदि॒ति सं – आश्ले॑ष॒येत् ।
ते॒जः । च । ए॒व । अ॒स्मिन् । ब्र॒ह्मव॑र्च॒समि॒ति ब्र॒ह्म – व॑र्च॒सम् ।
च । स॒मीची॑ इति । 16 (50)

TS 2.3.3.3

द॒धात्य॑ग्नी॒षोमी॒य-मे॒काद॑शक॒पा॒लं निर्व॑पे॒द्यं का॒मो नो॒पन॑मे॒दाग्ने॒यो
वै ब्रा॒ह्मणः॑ स सोमं॑ पि॒बति॒ स्वामे॒व दे॒वता॑ ७ स्वेन॑ भा॒गधे॒येनो॒प
धा॒वति॑ सै॒वैनं॑ का॒मेन॑ स॒मर्ध॑यत्यु॒पैनं॑ का॒मो न॑मत्यग्नी॒षोमी॒य-
म॒ष्टाक॑पा॒लं निर्व॑पेद्-ब्र॒ह्मव॑र्च॒सका॒मो-ऽग्नी॒षोमा॑ वे॒व स्वेन॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॒ धा॒वति॑ ता॒वे॒वा॒स्मिन् ब्र॒ह्म॒वर्च॑सं॒ धत्तो॑

ब्र॒ह्म॒वर्च॑स्ये॒व – [] 17

TS 2.3.3.3 - Padam

द॒धा॒ति॑ । अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒मि॒त्य॒ग्नी॑ – सो॒मी॒यम्॑ ॥

ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श॑ – क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पे॒त् । य॒म् ।

का॒मः॑ । न । उ॒प॒न॒मे॒दि॒त्यु॒प॒-न॒मे॒त् । आ॒ग्ने॒यः॑ । वै । ब्रा॒ह्म॒णः॑ । सः॑ ।

सो॒मम्॑ ॥ पि॒ब॒ति॑ । स्वा॒म् । ए॒व । दे॒व॒ता॒म् ॥ स्वे॒न॑ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑

भा॒ग – धे॒ये॒न॑ । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । सा॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । का॒मे॒न॑ ।

स॒मि॒ति॑ । अ॒र्ध॒य॒ति॑ । उ॒पे॒ति॑ । ए॒न॒म् । का॒मः॑ । न॒म॒ति॑ ।

अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒मि॒त्य॒ग्नी॑ – सो॒मी॒यम्॑ ॥

अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा॑ – क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पे॒त् ।

ब्र॒ह्म॒वर्च॑स॒का॒म॒ इति॑ ब्र॒ह्म॒वर्च॑स – का॒मः॑ ।

अ॒ग्नी॒षो॒मा॒वि॒त्य॒ग्नी॑ – सो॒मौ॑ ॥ ए॒व । स्वे॒न॑ ।

भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग-धे॒ये॒न॑ । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । तौ॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् ।

ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । धत्तः ।

ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म – वर्चसी । एव । 17 (50)

TS 2.3.3.4

भवति यदष्टाकपाल-स्तेनाऽऽग्नेयो यच्छयामाकस्तेन सौम्यः
समृद्ध्यै सोमाय वाजिने श्यामाकं चरुं निर्वपेद्यः क्लैब्याद्धिभीयाद्
रेतो हि वा एतस्माद्-वाजिनमपक्रामत्यथैष क्लैब्याद्धिभाय सोममेव
वाजिनञ्च स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन् रेतो वाजिनं
दधाति न क्लीबो भवतिब्राह्मणस्पत्य-मेकादशकपालं निर्वपेद्
ग्रामकामो – [] 18

TS 2.3.3.4 - Padam

भवति । यत् । अष्टाकपाल इत्यष्टा – कपालः । तेन ।
आग्नेयः । यत् । श्यामाकः । तेन । सौम्यः । समृद्ध्यै इति
सं – ऋद्ध्यै । सोमाय । वाजिने । श्यामाकम् । चरुम् । निरिति ।
वपेत् । यः । क्लैब्यात् । बिभीयात् । रेतः । हि । वै । एतस्मात् ।
वाजिनम् । अपक्रामतीत्यप – क्रामति । अथ । एषः । क्लैब्यात् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

बि॒भा॒य॒ । सो॒म॒म् । ए॒व । वा॒जि॒न॒म् । स्वे॒न॒ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒
भा॒ग॒ – धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । सः॒ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । रे॒तः॑ ।
वा॒जि॒न॒म् । द॒धा॒ति॒ । न॒ । क्ली॒बः॑ । भ॒व॒ति॒ । ब्रा॒ह्म॒ण॒स्प॒त्य॒मि॒ति॑
ब्रा॒ह्म॒णः॑ – प॒त्य॒म् । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॑ ।
व॒पे॒त् । ग्रा॒म॒का॒म॒ इति॑ ग्रा॒म॒ – का॒मः॑ । 18 (50)

TS 2.3.3.5

ब्र॒ह्म॒ण॒स्प॒ति॒मे॒व॒ स्वे॒न॒ भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॒ धा॒व॒ति॒ स॒ ए॒वा॒स्मै॑ स॒जा॒ता॒न्
प्र॒ य॒च्छ॒ति॒ ग्रा॒म्ये॒व॒ भ॒व॒ति॒ ग॒ण॒व॒ती॒ या॒ज॒या॒नु॒वा॒क्ये॑ भ॒व॒तः॑
स॒जा॒तै॒रे॒वैनं॑ ग॒ण॒व॒न्तं॑ क॒रो॒त्ये॒ता॒मे॒व॒ नि॒र्व॒पे॒द्यः॑ का॒म॒ये॒त॒ ब्र॒ह्म॒न्
वि॒शं॑ वि॒ ना॒श॒ये॒य॒मि॒ति॑ मा॒रु॒ती॒ या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॑ कुर्या॒द् ब्र॒ह्म॒न्ने॒व
वि॒शं॑ वि॒ ना॒श॒य॒ति॑ ॥ 19

TS 2.3.3.5 - Padam

ब्र॒ह्म॒णः॑ । प॒ति॒म् । ए॒व । स्वे॒न॒ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग॒-धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॑ ।
धा॒व॒ति॒ । सः॒ । ए॒व । अ॒स्मै॑ । स॒जा॒ता॒नि॒ति॑ स॒ – जा॒ता॒न् । प्रे॒ति॑ ।
य॒च्छ॒ति॒ । ग्रा॒मी॒ । ए॒व । भ॒व॒ति॒ । ग॒ण॒व॒ती॒ इति॑ ग॒ण॒ – व॒ती॒ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॑ इति॑ या॒ज्या – अ॒नु॒वा॒क्ये॑ । भ॒वतः॑ । स॒जा॒तैरि॑ति॑
स – जा॒तैः॑ । ए॒व । ए॒नम् । ग॒ण॒व॒न्त॒मि॒ति॑ ग॒ण – व॒न्त॒म् । क॒रो॒ति॑ ।
ए॒ताम् । ए॒व । नि॒रि॒ति॑ । व॒पेत् । यः । का॒म॒ये॒त । ब्र॒ह्म॒न् । वि॒शम्॑ ।
वी॒ति॑ । ना॒श॒ये॒यम् । इति॑ । मा॒रु॒ती इति॑ ।

या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॑ इति॑ या॒ज्या – अ॒नु॒वा॒क्ये॑ । कु॒र्यात् । ब्र॒ह्म॒न् । ए॒व ।
वि॒शम्॑ । वी॒ति॑ । ना॒श॒य॒ति॑ ॥ 19 (43) (ते॒जः – समी॒ची –
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒स्ये॒व – ग्रा॒म॒का॒म – स्त्रि॒च॒त्वा॒रि॒ंश॒च्च) (A3)

TS 2.3.4.1

अ॒र्य॒म्णे च॒रुं॑ नि॒र्व॒प॒थ् सु॒व॒र्ग॒का॒मो॒ऽसौ॑ वा आ॒दि॒त्यो॑ऽर्य॒मा॒र्य॒म॒ण॒मे॒व
स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॑ धा॒व॒ति॑ स ए॒वै॒न॑ सु॒व॒र्गं॑ लो॒कं॑ ग॒म॒य॒त्य॒र्य॒म्णे
च॒रुं॑ नि॒र्व॒पे॒द्यः॑ का॒म॒ये॒त॒ दान॑क॒मा मे॑ प्र॒जाः स्यु॒रि॒त्य॒सौ॑ वा
आ॒दि॒त्यो॑ऽर्य॒मा यः॑ ख॒लु॒ वै द॑दा॒ति॒ सौ॑ऽर्य॒मा॒र्य॒म॒ण॒मे॒व स्वे॒न
भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॑ धा॒व॒ति॑ स ए॒वा – [] 20

TS 2.3.4.1 - Padam

अ॒र्य॒म्णे॑ । च॒रुम् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पेत् । सु॒व॒र्ग॒का॒म॒ इति॑ सु॒व॒र्ग॒-का॒मः॑ ।
 अ॒सौ । वै । आ॒दि॒त्यः॑ । अ॒र्य॒मा । अ॒र्य॒म॒ण॒म् ॥ ए॒व । स्वे॒न॑ ।
 भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग - धे॒ये॒न॑ । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । सः । ए॒व । ए॒न॒म् ।
 सु॒व॒र्ग॒मि॒ति॑ सु॒वः - ग॒म् । लो॒क॒म् । ग॒म॒य॒ति॑ । अ॒र्य॒म्णे॑ । च॒रुम् ।
 नि॒रि॒ति॑ । व॒पेत् । यः । का॒म॒ये॒त॑ । दा॒न॒क॒मा॒ इति॑ दा॒न॒-का॒माः॑ । मे॒ ।
 प्र॒जा॒ इति॑ प्र॒-जाः॑ । स्युः॑ । इति॑ । अ॒सौ । वै । आ॒दि॒त्यः॑ । अ॒र्य॒मा ।
 यः । ख॒लु॑ । वै । द॒दा॒ति॑ । सः । अ॒र्य॒मा । अ॒र्य॒म॒ण॒म् ॥ ए॒व । स्वे॒न॑ ।
 भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग - धे॒ये॒न॑ । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । सः । ए॒व । 20 (50)

TS 2.3.4.2

-स्मै॑ दा॒न॒का॒माः॑ प्र॒जाः॑ क॒रो॒ति॑ दा॒न॒का॒मा॑ अ॒स्मै॑ प्र॒जा॑ भ॒व॒न्त्य॒र्य॒म्णे॑
 च॒रुं॑ नि॒र्व॒पे॒द्यः॑ का॒म॒ये॒त॑ स्व॒स्ति॑ ज॒न॒ता॒मि॒या॒मि॒त्य॒सौ॑ वा आ॒दि॒त्यो॑-
 ऽर्य॒मा- ऽर्य॒म॒ण॒मे॒व॑ स्वे॒न॑ भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॑ धा॒व॒ति॑ स॒ ए॒वै॒नं॑ तद्-ग॒म॒य॒ति॑
 य॒त्र॑ जि॒ग॒मि॒ष॒ती॒न्द्रो॑ वै दे॒वा॒ना॒मा॒नु॒जा॒वर॑ आ॒सी॒त् स॒ प्र॒जा॒प॒ति॑ -
 मु॒पा॒धा॒व॒त् त॒स्मा॑ ए॒त॒मै॒न्द्र॒मा॒नु॒षू॒क॒मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒लं॑ नि- [] 21

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.4.2 - Padam

अ॒स्मै॑ । दान॑कामा॒ इति॑ दान॑ – का॒माः॑ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ ।
क॒रोति॑ । दान॑कामा॒ इति॑ दान॑ – का॒माः॑ । अ॒स्मै॑ । प्र॒जा इति॑
प्र – जाः॑ । भ॒वन्ति॑ । अ॒र्य॒म्णे॑ । च॒रुम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । यः ।
का॒मये॑त । स्व॒स्ति । ज॒नता॑म् । इ॒याम् । इति॑ । अ॒सौ । वै ।
आ॒दि॒त्यः । अ॒र्य॒मा । अ॒र्य॒मण॑म् । ए॒व । स्वे॑न । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑
भा॒ग॒धे॒ये॒न । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । सः । ए॒व । ए॒नम् । तत् । ग॒मय॑ति ।
यत्र॑ । जि॒गमि॑षति । इ॒न्द्रः । वै । दे॒वाना॑म् । आ॒नु॒जा॒वर॑
इ॒त्यानु॑ – जा॒वरः॑ । आ॒सीत् । सः । प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा – प॒तिम् ।
उ॒पेति॑ । अ॒धा॒वत् । तस्मै॑ । ए॒तम् । ऐ॒न्द्रम् ।
आ॒नु॒षू॒कमि॑त्यानु – सू॒कम् । ए॒का॒दश॑क॒पाल॑मि॒त्येका॑दश॒क॒पाल॑म् ।
नि॒रिति॑ । 21 (50)

TS 2.3.4.3

–र॒व॒पत् ते॒नै॒वैन॑म॒ग्रं दे॒वता॑नां॒ पर्य॑णयद् बु॒द्ध॒न॒वती॑ अ॒ग्र॒वती॑
या॒ज्यानु॑वा॒क्ये अ॒करो॑द् बु॒द्ध॒ना–दे॒वैन॑म॒ग्रं पर्य॑णय॒द्यो रा॒ज॒न्य॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

आनुजावरः स्यात् तस्मा एतमैन्द्रमानुषूक-मेकादशकपालं
निर्वपेदिन्द्रमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनमग्रं समानानां
परिणयति बुद्धनवती अग्रवती याज्यानुवाक्ये भवतो

बुद्धनादेवैनमग्रं [] 22

TS 2.3.4.3 - Padam

अवपत् । तेन । एव । एनम् । अग्रम् । देवतानाम् । परीति ।
अनयत् । बुद्धनवती इति बुद्धन - वती । अग्रवती इत्यग्र - वती ।
याज्यानुवाक्ये इति याज्या-अनुवाक्ये । अकरोत् । बुद्धनात् । एव ।
एनम् । अग्रम् । परीति । अनयत् । यः । राजन्यः ।
आनुजावर इत्यानु - जावरः । स्यात् । तस्मै । एतम् । ऐन्द्रम् ।
आनुषूकमित्यानु - सूकम् । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् ।
निरिति । वपेत् । इन्द्रम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग-धेयेन ।
उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । अग्रम् । समानानाम् । परीति ।
नयति । बुद्धनवती इति बुद्धन - वती । अग्रवती इत्यग्र - वती ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॑ इति॑ या॒ज्या – अ॒नु॒वा॒क्ये॑ । भ॒वतः॑ । बु॒ध्नात् ।

॥
ए॒व । ए॒नम् । अ॒ग्रम् । 22 (50)

TS 2.3.4.4

परि॑ ण॒य॒त्या॒नु॒षू॒को भ॑वत्येषा ह्येतस्य॑ दे॒वता॑ य आ॒नु॒जा॒वरः॑

स॒मृ॒द्ध्यै॑ यो ब्रा॒ह्म॒ण आ॒नु॒जा॒वरः॑ स्यात् तस्मा॑ ए॒तं बा॒र्ह॒स्प॒त्य॒मा॒नु॒षू॒कं

च॒रुं नि॒र्व॒पेद् बृ॒ह॒स्प॒ति॒मे॒व स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प धा॒वति॑ स ए॒वै॒न॒म॒ग्रं

स॒मा॒ना॒नां परि॑णयति बु॒ध्ना॒वती॑ अ॒ग्र॒वती॑ या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॑ भ॒वतो॑

बु॒ध्ना॒दे॒वै॒न॒म॒ग्रं परि॑ ण॒य॒त्या॒नु॒षू॒को भ॑वत्येषा ह्येतस्य॑ () दे॒वता॑

य आ॒नु॒जा॒वरः॑ स॒मृ॒द्ध्यै॑ ॥ 23

TS 2.3.4.4 - Padam

प॒री॒ति । न॒यति॑ । आ॒नु॒षू॒क इ॒त्या॒नु – सू॒कः । भ॒वति॑ । ए॒षा । हि ।

ए॒तस्य॑ । दे॒वता॑ । यः । आ॒नु॒जा॒वर इ॒त्या॒नु – जा॒वरः । स॒मृ॒द्ध्यै॑

इति॑ सं- ऋ॒द्ध्यै॑ । यः । ब्रा॒ह्म॒णः । आ॒नु॒जा॒वर इ॒त्या॒नु – जा॒वरः ।

स्यात् । तस्मै॑ । ए॒तम् । बा॒र्ह॒स्प॒त्यम् । आ॒नु॒षू॒कमि॒त्या॒नु-सू॒कम् ।

च॒रुम् । नि॒रि॒ति । व॒पेत् । बृ॒ह॒स्प॒तिम् । ए॒व । स्वे॒न ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग॒ – धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । सः॒ । ए॒व॒ । ए॒न॒म्॒ ।
अ॒ग्र॒म्॒ । स॒मा॒ना॒ना॒म्॒ । प॒री॒ति॒ । न॒य॒ति॒ । बु॒ध्न॑व॒ती॒ इति॑ बु॒ध्न॑-व॒ती॒ ।
अ॒ग्र॑व॒ती॒ इत्य॑ग्र – व॒ती॒ । या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॑ इति॑ या॒ज्या॒ – अ॒नु॒वा॒क्ये॑ ।
भ॒व॒तः॒ । बु॒ध्ना॑त् । ए॒व॒ । ए॒न॒म्॒ । अ॒ग्र॒म्॒ । प॒री॒ति॒ । न॒य॒ति॒ ।
आ॒नु॒षू॒क॒ इत्या॑नु – सू॒कः॒ । भ॒व॒ति॒ । ए॒षा॒ । हि॒ । ए॒त॒स्य॑ () ।
दे॒व॒ता॒ । यः॒ । आ॒नु॒जा॒वर॑ इत्या॑नु – जा॒वरः॒ ।
स॒मृ॒द्ध्य॑ इति॑ सं – ऋ॒द्ध्यै॑ ॥ 23 (54)

(ए॒व॒ – नि॒र॒ – ग्र॑-मे॒त॒स्य॑ – च॒त्वा॒रि॑ च) (A4)

TS 2.3.5.1

प्र॒जा॒प॒ते॒स्त्र॒य॒स्त्रि॑श॒द् दु॒हि॒तर॑ आ॒स॒न् ताः॑ सो॒मा॒य॒ रा॒ज्ञे॑ऽद॒दात्
ता॒सा॑ꣳ रो॒हि॒णी॒मु॒पैत्॑ ता ई॒र्ष्य॑न्तीः पु॒न॒र॒ग॒च्छ॑न् ता अ॒न्वैत्॑ ताः
पु॒न॒र॒या॒च॒त॒ ता अ॑स्मै न पु॒न॒र॒द॒दात् सौ॑ऽब्र॒वी॒दृ॒त॒म॒मी॒ष्व॒ यथा॑
स॒मा॒व॒च्छ॑ उ॒पै॒ष्या॒म्य॒थ॒ ते पु॑न॒र्दा॒स्या॒मी॒ति॒ स ऋ॒त॒मा॒मीत्॑ ता अ॒स्मै
पु॒न॒र॒द॒दात्॑ ता॒सा॑ꣳ रो॒हि॒णी॒मे॒वो॒पैत्॑ – [] 24

TS 2.3.5.1 - Padam

प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । त्रयस्त्रिंशदिति त्रयः - त्रिंशत् ।
दुहितरः । आसन् । ताः । सोमाय । राजे । अददात् । तासाम् ।
रोहिणीम् । उपेति । ऐत् । ताः । ईर्ष्यन्तीः । पुनः । अगच्छन् । ताः ।
अन्विति । ऐत् । ताः । पुनः । अयाचत । ताः । अस्मै । न । पुनः ।
अददात् । सः । अब्रवीत् । ऋतम् । अमीष्व । यथा । समावच्छ इति
समावत् - शः । उपैष्यामीत्युप - एष्यामि । अथ । ते । पुनः ।
दास्यामि । इति । सः । ऋतम् । आमीत् । ताः । अस्मै । पुनः ।
अददात् । तासाम् । रोहिणीम् । एव । उपेति । 24 (50)

TS 2.3.5.2

तं यक्ष्म आच्छद्-राजानं यक्ष्म आरदिति तद्-राजयक्ष्मस्य
जन्म यत् पापीयानभवत् तत् पापयक्ष्मस्य यज्जायाभ्योऽविन्दत्
तज्जायेन्यस्यय एवमेतेषां यक्ष्माणां जन्म वेद नैनमेते यक्ष्मा
विन्दन्तिस एता एव नमस्यन्नुपाधावत् ता अब्रुवन् वरं वृणामहै
समावच्छ एव न उपाय इति तस्मा एत - [] 25

TS 2.3.5.2 - Padam

ऐ॒त् । तम् । य॒क्ष्मः॑ । आ॒र्च्छ॒त् । रा॒जा॒नम् । य॒क्ष्मः॑ । आ॒र॒त् । इति॑ ।
तत् । रा॒ज॒य॒क्ष्म॒स्येति॑ राज॒-य॒क्ष्म॒स्य॑ । जन्म॑ । यत् । पा॒पी॒या॒न् ।
अ॒भ॒वत् । तत् । पा॒प॒य॒क्ष्म॒स्येति॑ पाप॒ - य॒क्ष्म॒स्य॑ । यत् । जा॒या॒भ्यः॑ ।
अ॒वि॒न्द॒त् । तत् । जा॒ये॒न्य॒स्य॑ । यः । ए॒वम् । ए॒तेषाम्॑ । य॒क्ष्मा॑णा॒म् ।
जन्म॑ । वेद॑ । न । ए॒नम् । ए॒ते । य॒क्ष्माः॑ । वि॒न्द॒न्ति॑ । सः । ए॒ताः ।
ए॒व । न॒म॒स्य॒न् । उ॒पेति॑ । अ॒धा॒वत् । ताः । अ॒ब्रु॒वन् । व॒रम् ।
वृ॒णा॒म॒है । स॒मा॒व॒च्छ॑ इति॑ स॒मा॒वत् - शः॑ । ए॒व । नः॑ । उ॒पेति॑ ।
अ॒यः॑ । इति॑ । तस्मै॑ । ए॒तम् । 25 (50)

TS 2.3.5.3

-मा॒दि॒त्यं॑ च॒रुं॑ नि॒र॒व॒प॒न् ते॒नै॒वैनं॑ पा॒पा॒थ् स्रा॒मा॒द॒मु॒ञ्च॒न्
यः पा॒प॒य॒क्ष्म॒गृ॒ही॒तः॑ स्यात् तस्मा॑ ए॒त॒मा॒दि॒त्यं॑ च॒रुं॑ नि॒र्व॒पे॒दा॒दि॒या॒ने॒व
स्वे॒न॑ भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॑ धा॒व॒ति॒ त ए॒वैनं॑ पा॒पा॒थ् स्रा॒मा॒न्मु॒ञ्च॒न्त्य-
मा॒वा॒स्या॒यां॑ नि॒र्व॒पे॒द॒मु॒मे॒वैन-॑मा॒प्या॒य॒मा॒न-॑म॒न्वा॒ प्या॒य॒य॒ति॒ न॒वो॒न॒वो
भ॒व॒ति॒ जा॒य॒मा॒न॒ इति॑ पु॒रोऽनु॒वा॒क्या॑ भ॒व॒त्या॒यु॒रे॒वा॒स्मिन् () तया॑

दधाति॑ य॒मादि॒त्या अ॒ञ्शु॒माप्या॒यय॒न्तीति॑ या॒ज्यै॒वैन॒मे॒तया॑

प्याय॑यति ॥ 26

TS 2.3.5.3 - Padam

आ॒दि॒त्यम् । च॒रुम् । नि॒रि॒ति॑ । अ॒व॒प॒न् । ते॒न॑ । ए॒व । ए॒नम् ।
 पा॒पात् । स्रा॒मात् । अ॒मु॒ञ्च॒न् । यः । पा॒प॒य॒क्ष्म॒गृ॒ही॒त इति॑
 पा॒प॒य॒क्ष्म – गृ॒ही॒तः । स्यात् । तस्मै॑ । ए॒तम् । आ॒दि॒त्यम् । च॒रुम् ।
 नि॒रि॒ति॑ । व॒पेत् । अ॒दि॒त्यान् । ए॒व । स्वे॒न॑ । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑
 भा॒ग – धे॒ये॒न॑ । उ॒पे॒ति॑ । धा॒व॒ति॑ । ते । ए॒व । ए॒नम् । पा॒पात् ।
 स्रा॒मात् । मु॒ञ्च॒न्ति॑ । अ॒मा॒वा॒स्या॒या॒मि॒त्य॒मा – वा॒स्या॒या॒म् । नि॒रि॒ति॑ ।
 व॒पेत् । अ॒मुम् । ए॒व । ए॒नम् । आ॒प्या॒य॒मा॒न॒मि॒त्या – प्या॒य॒मा॒नम् ।
 अ॒नु॑ । ए॒ति॑ । प्या॒य॒य॒ति॑ । न॒वो॒न॒व इति॑ न॒वः – न॒वः । भ॒व॒ति॑ ।
 जा॒य॒मा॒नः । इति॑ । पु॒रो॒नु॒वा॒क्ये॒ति॑ पु॒रः – अ॒नु॒वा॒क्या॑ ।
 भ॒व॒ति॑ । आ॒युः॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् () । तया॑ । द॒धा॒ति॑ । यम् ।
 आ॒दि॒त्याः । अ॒ञ्शु॒म् । आ॒प्या॒य॒य॒न्ती॒त्या – प्या॒य॒य॒न्ति॑ । इति॑ ।

या॒ज्या॑ । ए॒ति॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । ए॒तया॑ । प्या॒य॒यति॑ ॥ 26 (63)

(ए॒वो॒पै -त- म॑स्मिन् - त्रयो॑दश॒च) (A5)

TS 2.3.6.1

प्र॒जा॒पति॑ दे॒वेभ्यो॑ऽन्नाद्यं॑ ॥ व्यादि॑श॒त् सोऽब्र॑वीद्यदि॒मान्
 ॥ लो॒कान॑भ्यतिरि॒च्यातै॑ तन्ममा॑सदिति॒ तदि॒मान् ॥ लो॒कान॑भ्यत्यरि॒च्यतेन्द्र॑
 राजा॑नमिन्द्रमधि॒राजमिन्द्र॑ ॥ स्वरा॑जानं॒ ततो॒ वै स इ॒मान् ॥ लो॒का
 स्त्रेधा॑ऽदुह॒त् तत् त्रिधा॑तौस्त्रिधा॒तुत्वं ॥ यं का॒मये॑तान्नादः॒ स्यादिति॑
 तस्मा॑ ए॒तं त्रिधा॑तुं॒ निर्व॑पेदिन्द्राय॒ राज्ञे॑ पु॒रोडा॑श - [] 27

TS 2.3.6.1 - Padam

प्र॒जा॒पति॑रिति॒ प्रजा॑ - पतिः । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒न्नाद्य॑मित्यन्न - अद्यम् ।
 व्यादि॑शदिति॒ वि - आदि॑शत् । सः । अ॒ब्र॒वीत् । यत् । इ॒मान् ।
 लो॒कान् । अ॒भीति॑ । अ॒तिरि॑च्याता इत्यति - रिच्यातै । तत् । मम ।
 अ॒सत् । इति॑ । तत् । इ॒मान् । लो॒कान् । अ॒भि । अ॒तीति॑ ।
 अ॒रि॒च्यत॑ ॥ इन्द्र॑म् । राजा॑नम् । इन्द्र॑म् । अ॒धि॒रा॒जमि॑त्यधि-राजम् ।
 इन्द्र॑म् । स्वरा॑जानमिति॒ स्व - राजा॑नम् । ततः । वै । सः । इ॒मान् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

लो॒कान् । त्रे॒धा । अ॒दु॒हत् । तत् । त्रि॒धा॒तो॒रि॒ति त्रि – धा॒तोः॑ ।

त्रि॒धा॒तु॒त्वमि॒ति त्रि॒धा॒तु – त्वम् । यम् । का॒मये॑त् ।

अ॒न्ना॒द इ॒त्यन्न – अ॒दः । स्या॒त् । इति॑ । तस्मै॑ । ए॒तम् ।

त्रि॒धा॒तु॒मि॒ति त्रि – धा॒तुम्॑ । नि॒रि॒ति । व॒पेत् । इन्द्रा॑य । राज्ञे॑ ।

पु॒रो॒डा॒शम्॑ । 27 (50)

TS 2.3.6.2

–मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल–मि॒न्द्रा॒या–धि॒रा॒जा॒येन्द्रा॑य स्व॒रा॒ज्ञेऽयं॑ वा इन्द्रो॒
रा॒जाऽय॑मिन्द्रो॒–ऽधि॒रा॒जो–ऽसा॑विन्द्रः स्व॒रा॒डि॒माने॒व लो॒कान्थ्–
स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नोप॑ धावति त ए॒वास्मा॑ अ॒न्नं प्र॑यच्छन्त्यन्ना॒द ए॒व
भ॒वति॑ यथा व॒थ्से॒न प्र॑त्तां गां दु॒ह ए॒वमे॒वे॒मान् लो॒कान् प्र॑त्तान्
का॒म॒म॒न्नाद्यं॑ दु॒ह उ॒त्ता॒नेषु॑ क॒पा॒लेष्व॑धि श्रयत्यया॒तया॑मत्वाय
त्रयः () पु॒रो॒डा॒शा भ॑वन्ति त्रय इ॒मे लो॒का ए॒षां लो॒काना॑माप्त्या
उ॒त्तर॑उ॒त्तरो॒ ज्या॒या॒न् भ॑वत्ये॒वमि॒व ही॒मे लो॒काः स॑मृद्ध्यै॒ सर्वे॑षामभि–
ग॒म॒य॒न्नव॑ द्यत्यच्छम्बट्कारं व्य॒त्या॒स॒म॒न्वा॒हा॒नि॒र्दा॒हाय॑ ॥ 28

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.6.2 - Padam

एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । इन्द्राय ।
अधिराजायेत्यधि – राजाय । इन्द्राय । स्वराज्ञ इति स्व – राज्ञे ॥
अयम् । वै । इन्द्रः । राजा ॥ अयम् । इन्द्रः ।
अधिराज इत्यधि – राजः । असौ । इन्द्रः । स्वराडिति स्व – राट् ।
इमान् । एव । लोकान् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन ।
उपेति । धावति । ते । एव । अस्मै ॥ अन्नम् । प्रेति । यच्छन्ति ।
अन्नाद इत्यन्न – अदः । एव । भवति । यथा ॥ वथ्सेन । प्रत्ताम् ॥
गाम् । दुहे । एवम् । एव । इमान् । लोकान् । प्रत्तान् । कामम् ॥
अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । दुहे । उत्तानेष्वित्युत्-तानेषु । कपालेषु ।
अधीति । श्रयति । अयातयामत्वायेत्ययातयाम – त्वाय । त्रयः () ।
पुरोडाशाः ॥ भवन्ति । त्रयः । इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानाम् ।
आप्त्यै ॥ उत्तर उत्तर इत्युत्तरः – उत्तरः । ज्यायान् । भवति । एवम् ।
इव । हि । इमे । लोकाः । समृद्ध्य इति सं-ऋद्ध्यै । सर्वेषाम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अभि॒गम॒यन्नि॒त्यभि॑ – ग॒मय॒न् । अ॒वेति॑ । द्यति॑ ।

अछं॑बट्कारमित्यछं॑बट् – कार॒म् । व्य॒त्यास॒मिति॑ वि – अ॒त्यास॑म् ॥

अन्विति॑ । आ॒ह । अनि॑र्दाहायेत्यनिः – दा॒हाय॑ ॥ 28 (76)

(पुरो॒डाशं॑ – त्रयः॑ – षड्विंश॑तिश्च) (A6)

TS 2.3.7.1

दे॒वा॒सुराः॑ सँय॑त्ता आ॒सन् तान् दे॒वान॑सुरा अ॒जय॑न् ते दे॒वाः
परा॑जि॒ग्याना॑ अ॒सुराणां॑ वैश्य॒मुपा॑ऽऽयन् तेभ्य॑ इन्द्रि॒यं वी॑र्य॒मपा॑क्रामत्
तदिन्द्रो॑ऽचायत् तदन्व॒पाक्राम॑त् तदव॒रुधं॑ नाश॒क्नोत् तद॑स्मादभ्य॒र्धो
ऽच॒रथ् स प्र॒जाप॑तिमुपा॒धावत् तमे॒तया॑ सर्व॒पृष्ठया॑ऽयाज॒यत्
तयै॒वास्मि॑न्निन्द्रि॒यं वी॑र्य॒मदधा॑द्य इन्द्रि॒यका॑मो – [] 29

TS 2.3.7.1 - Padam

दे॒वा॒सुरा॑ इति देव – अ॒सुराः॑ । सँय॑त्ता इति सं-य॒त्ताः । आ॒सन् ।

तान् । दे॒वान् । अ॒सुराः॑ । अ॒जय॑न् । ते । दे॒वाः ।

परा॑जि॒ग्याना॑ इति परा – जि॒ग्यानाः॑ । अ॒सुराणा॑म् । वैश्य॑म् । उपेति॑ ।

आ॒यन् । तेभ्यः॑ । इन्द्रि॒यम् । वी॑र्य॒म् । अपेति॑ । अ॒क्राम॑त् । तत् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

इन्द्रः । अचायत् । तत् । अनु । अपेति । अक्रामत् । तत् ।
अवरुधमित्यव – रुधम् । न । अशक्नोत् । तत् । अस्मात् ।
अभ्यर्द्ध इत्यभि – अर्द्धः । अचरत् । सः । प्रजापतिमिति
प्रजा – पतिम् । उपेति । अधावत् । तम् । एतया ॥ । सर्वपृष्ठयेति
सर्व – पृष्ठया । अयाजयत् । तया ॥ । एव । अस्मिन् । इन्द्रियम् ।
वीर्यम् ॥ । अदधात् । यः । इन्द्रियकाम इतीन्द्रिय – कामः । 29 (50)

TS 2.3.7.2

वीर्यकामः स्यात् तमेतया सर्वपृष्ठया याजयेदेता एव देवताः स्वेन
भागधेयेनोप धावति ता एवास्मिन्निन्द्रियं वीर्यं दधतियदिन्द्राय
रथन्तराय निर्वपति यदेवाग्ने-स्तेजस्तदेवाव रुन्धेयदिन्द्राय बार्हताय
यदेवेन्द्रस्य तेजस्तदेवाव रुन्धेयदिन्द्राय वैरूपाय यदेव
सवितुस्तेजस्त – [] 30

TS 2.3.7.2 - Padam

वीर्यकाम इति वीर्य – कामः । स्यात् । तम् । एतया ॥ ।
सर्वपृष्ठयेति सर्व-पृष्ठया । याजयेत् । एताः ॥ । एव । देवताः । स्वेन ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग॒-॒धे॒ये॒न॒ । उ॒पे॒ति॒ । धा॒व॒ति॒ । ताः॑ । ए॒व॒ । अ॒स्मि॒न् ।
इ॒न्द्रि॒य॒म् । वी॒र्य॑म् । द॒ध॒ति॒ । यत् । इ॒न्द्रा॒य॒ । रा॒थ॒न्त॒रा॒ये॒ति॒
रा॒थ॒म् - त॒रा॒य॒ । नि॒र्व॒प॒ती॒ति॒ निः - व॒प॒ति॒ । यत् । ए॒व॒ । अ॒ग्नेः॑ ।
ते॒जः॑ । तत् । ए॒व॒ । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे॑ । यत् । इ॒न्द्रा॒य॒ । बा॒र्ह॒ता॒य॒ ।
यत् । ए॒व॒ । इ॒न्द्र॒स्य॑ । ते॒जः॑ । तत् । ए॒व॒ । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे॑ । यत् ।
इ॒न्द्रा॒य॒ । वै॒रू॒पा॒य॒ । यत् । ए॒व॒ । स॒वि॒तुः॑ । ते॒जः॑ । तत् । 30 (50)

TS 2.3.7.3

दे॒वा॒व॒ रु॒न्धे॑ य॒दि॒न्द्रा॒य॒ वै॒रा॒जा॒य॒ य॒दे॒व॒ धा॒तु॒स्ते॒ज॒स्ते॒दे॒वा॒व॒ रु॒न्धे॑
य॒दि॒न्द्रा॒य॒ शा॒क्व॒रा॒य॒ य॒दे॒व॒ म॒रु॒तां॑ ते॒ज॒स्ते॒दे॒वा॒व॒ रु॒न्धे॑ य॒दि॒न्द्रा॒य॒ रै॒व॒ता॒य॒
य॒दे॒व॒ बृ॒ह॒स्प॒ते॒स्ते॒ज॒स्ते॒दे॒वा॒व॒ रु॒न्धे॑ ए॒ता॒व॒न्ति॒ वै॒ ते॒जा॑ँ॒सि॒ ता॒न्ये॒वा॒व॒
रु॒न्धे॑ उ॒त्ता॒ने॒षु॑ क॒पा॒ले॒ष्वधि॑ श्र॒य॒त्य॒या॒त॒या॒म॒त्वा॒य॒ द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लः॑

पु॒रो॒डा॒शो॑ - [] 31

TS 2.3.7.3 - Padam

ए॒व॒ । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे॑ । यत् । इ॒न्द्रा॒य॒ । वै॒रा॒जा॒य॒ । यत् । ए॒व॒ ।
धा॒तुः॑ । ते॒जः॑ । तत् । ए॒व॒ । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे॑ । यत् । इ॒न्द्रा॒य॒ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

शा॒क्व॒राय॑ । यत् । ए॒व । म॒रु॒ताम् । ते॒जः॑ । तत् । ए॒व । अ॒वेति॑ ।
रु॒न्धे । यत् । इ॒न्द्राय॑ । रै॒व॒ताय॑ । यत् । ए॒व । बृ॒ह॒स्प॒तेः॑ । ते॒जः॑ ।
तत् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । ए॒ता॒व॒न्ति॑ । वै । ते॒जा॒सि॑ । ता॒नि॑ ।
ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । उ॒त्ता॒नेष्वि॒त्युत् - ता॒नेषु॑ । क॒पा॒लेषु॑ ।
अ॒धी॒ति॑ । श्र॒य॒ति॑ । अ॒या॒त॒या॒म॒त्वा॒ये॒त्य॒या॒त॒या॒म - त्वा॒य॑ ।
द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल इति॑ द्वा॒द॒श - क॒पा॒लः । पु॒रो॒डा॒शः । 31 (50)

TS 2.3.7.4

भ॒व॒ति॑ वै॒श्व॒दे॒व॒त्वा॒य॑ स॒म॒न्तं॑ प॒र्य॑व॒द्य॒ति॑ स॒म॒न्त॑मे॒वे॒न्द्रि॒यं वी॒र्यं॑
य॒ज॒मा॒ने द॒धा॒ति॑ व्य॒त्या॒स-म॒न्वा॒हा॒नि॒र्दा॒हा॒या॒श्च ऋ॒ष॒भो वृ॒ष्णि॒र्ब॒स्तः॑
सा॒द॒क्षि॒णा॒वृ॒ष॒त्वा॒यै॒त॒यै॒व॒य॒जे॒ता॒भि॒श॒स्य॑मा॒न ए॒ता॒श्चे॒द्वा अ॒स्य॑दे॒व॒ता
अ॒न्न॒म॒द॒न्त्य॒द॒न्त्यु॒वे॒वा॒स्य॑ म॒नु॒ष्याः॑ ॥ 32

TS 2.3.7.4 - Padam

भ॒व॒ति॑ । वै॒श्व॒दे॒व॒त्वा॒ये॒ति॑ वै॒श्व॒दे॒व - त्वा॒य॑ । स॒म॒न्त॑मि॒ति॑
सं - अ॒न्त॑म् । प॒र्य॑व॒द्य॒ती॒ति॑ परि - अ॒व॒द्य॒ति॑ । स॒म॒न्त॑मि॒ति॑
सं - अ॒न्त॑म् । ए॒व । इ॒न्द्रि॒य॑म् । वी॒र्य॑म् । य॒ज॒मा॒ने । द॒धा॒ति॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

व्यत्यासमिति वि – अत्यासम् । अन्विति । आह ।
अनिर्दाहायेत्यनिः – दाहाय । अश्वः । ऋषभः । वृष्णिः । बस्तः ।
सा । दक्षिणा । वृषत्वायेति वृष – त्वाय । एतया । एव । यजेत ।
अभिशास्यमान इत्यभि – शास्यमानः । एताः । च । इत् । वै ।
अस्य । देवताः । अन्नम् । अदन्ति । अदन्ति । उ । एव । अस्य ।
मनुष्याः ॥ 32 (38) (इन्द्रियकामः – सवितुस्तेजस्तत् – पुरोडाशो
-ऽष्टात्रिंशच्च) (A7)

TS 2.3.8.1

रजनो वै कौणेयः क्रतुजितं जानकिं चक्षुर्वन्यमयात् तस्मा
एतामिष्टिं निरवपदग्नये भ्राजस्वते पुरोडाशमष्टाकपालं
सौर्यं चरुमग्नये भ्राजस्वते पुरोडाशमष्टाकपालं तयैवास्मिन्
चक्षुरदधाद्-य-श्चक्षुकामः स्यात् तस्मा एतामिष्टिं निरवपेदग्नये
भ्राजस्वते पुरोडाशमष्टाकपालं सौर्यं चरुमग्नये भ्राजस्वते
पुरोडाशमष्टाकपालमग्ने वै चक्षुषा मनुष्या वि – [] 33

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.8.1 - Padam

र॒जनः॑ । वै । कौ॒णे॒यः॑ । क्र॒तु॒जि॒त॒मि॒ति॑ क्र॒तु - जि॒तम्॑ । जा॒न॒कि॒म् ।
च॒क्षु॒र्व॒न्य॒मि॒ति॑ च॒क्षुः॑ - व॒न्यम्॑ । अ॒यात् । तस्मै॑ । ए॒ताम् । इ॒ष्टि॑म् ।
नि॒रि॒ति॑ । अ॒व॒पत् । अ॒ग्नये॑ । भ्रा॒ज॒स्व॒ते । पु॒रो॒डा॒शम्॑ ।
अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा - क॒पा॒लम् । सौ॒र्य॑म् । च॒रु॑म् । अ॒ग्नये॑ ।
भ्रा॒ज॒स्व॒ते । पु॒रो॒डा॒शम्॑ । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा - क॒पा॒लम् । तया॑ ।
ए॒व । अ॒स्मि॒न् । च॒क्षुः॑ । अ॒द॒धात् । यः । च॒क्षु॒ष्काम॑ इति॒
च॒क्षुः॑ - का॒मः । स्यात् । तस्मै॑ । ए॒ताम् । इ॒ष्टि॑म् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पेत् ।
अ॒ग्नये॑ । भ्रा॒ज॒स्व॒ते । पु॒रो॒डा॒शम्॑ । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा - क॒पा॒लम् ।
सौ॒र्य॑म् । च॒रु॑म् । अ॒ग्नये॑ । भ्रा॒ज॒स्व॒ते । पु॒रो॒डा॒शम्॑ ।
अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा - क॒पा॒लम् । अ॒ग्नेः॑ । वै । च॒क्षु॒षा । म॒नु॒ष्याः॑ ।
वी॒ति॑ । 33 (50)

TS 2.3.8.2

प॒श्य॒न्ति॑ सूर्य॑स्य दे॒वा अ॒ग्निं॑ चै॒व सूर्यं॑ च॒ स्वे॒न भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॒ धा॒वति॑
ता॒वे॒वा॒स्मि॒न् च॒क्षु॒र्ध॒त्तश्च॑क्षु॒ष्माने॑व भ॒वति॑ यदा॒ग्ने॒यौ भ॒वत॑श्चक्षु॒षी

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ए॒वास्मिन् तत् प्रति दधाति यत् सौर्यो नासिकां तेनाभितः
सौर्यमाग्नेयौ भवतस्तस्मादभितो नासिकां चक्षुषी तस्मान्नासिकया
चक्षुषी विधृते समानी याज्यानुवाक्ये भवतः समान् हि () चक्षुः
समृद्ध्यु उदुत्यं जातवेदसं सप्त त्वा हरितो रथे चित्रं
देवानामुदगादनीकमिति पिण्डान् प्रयच्छति चक्षुरेवास्मै प्रयच्छति
यदेव तस्य तत् ॥ 34

TS 2.3.8.2 - Padam

पश्यन्ति । सूर्यस्य । देवाः । अग्निम् । च । एव । सूर्यम् । च ।
स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । तौ । एव ।
अस्मिन् । चक्षुः । धत्तः । चक्षुष्मान् । एव । भवति । यत् ।
आग्नेयौ । भवतः । चक्षुषी इति । एव । अस्मिन् । तत् । प्रतीति ।
दधाति । यत् । सौर्यः । नासिकाम् । तेन । अभितः । सौर्यम् ।
आग्नेयौ । भवतः । तस्मात् । अभितः । नासिकाम् । चक्षुषी इति ।
तस्मात् । नासिकया । चक्षुषी इति । विधृते इति वि – धृते ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

स॒मा॒नी इति॑ । या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये इति॑ या॒ज्या – अ॒नु॒वा॒क्ये । भ॒वतः॑ ।
स॒मा॒नम् । हि () । चक्षुः॑ । स॒मृ॒द्ध्य॒ इति॑ सं-ऋ॒द्ध्यै । उ॒दि॒ति ।
उ । त्यम् । जा॒त॒वे॒द॒स॒मि॒ति जा॒त – वे॒द॒स॒म् । स॒प्त । त्वा । ह॒रि॒तः ।
रथे॑ । चि॒त्रम् । दे॒वा॒ना॒म् । उ॒दि॒ति । आ॒गा॒त् । अ॒नी॒कम् । इति॑ ।
पि॒ण्डान् । प्रे॒ति । य॒च्छ॒ति । चक्षुः॑ । ए॒व । अ॒स्मै । प्रे॒ति । य॒च्छ॒ति ।
यत् । ए॒व । त॒स्य । तत् ॥ 34 (78)

(वि - ह्य - षाविञ्शतिश्च) (A8)

TS 2.3.9.1

ध्रु॒वो॑ऽसि ध्रु॒वो॑ऽह॒ꣳ स॒जा॒तेषु॑ भू॒यासं॑ धी॒रश्चे॑त्ता व॒सु॒विद् ध्रु॒वो॑ऽसि
ध्रु॒वो॑ऽह॒ꣳ स॒जा॒तेषु॑ भू॒यास॒मु॒ग्रश्चे॑त्ता व॒सु॒विद् ध्रु॒वो॑ऽसि ध्रु॒वो॑ऽह॒ꣳ
स॒जा॒तेषु॑ भू॒यास॒मभि॒भू॒श्चे॑त्ता व॒सु॒वि॒दा म॒न॒म॒स्याम॑नस्य दे॒वा ये
स॒जा॒ताः कु॒मा॒राः स॒म॒न॒स॒स्तान॑हं का॒म॒ये ह॒दा ते मां का॒म॒य॒न्ताꣳ
ह॒दा तान् म॒ आम॑नसः कृ॒धि स्वा॒हा ऽऽम॑नमस्या – [] 35

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.9.1 - Padam

ध्रुवः॑ । असि॑ । ध्रुवः॑ । अ॒हम् । स॒जा॒तेष्वि॑ति स – जा॒तेषु॑ ।
भू॒या॒सम् । धी॑रः । चे॒त्ता॑ ॥ व॒सु॒वि॒दि॒ति॑ वसु – वि॒त् । ध्रुवः॑ । असि॑ ।
ध्रुवः॑ । अ॒हम् । स॒जा॒तेष्वि॑ति स – जा॒तेषु॑ । भू॒या॒सम् । उ॒ग्रः ।
चे॒त्ता॑ ॥ व॒सु॒वि॒दि॒ति॑ वसु – वि॒त् । ध्रुवः॑ । असि॑ । ध्रुवः॑ । अ॒हम् ।
स॒जा॒तेष्वि॑ति स – जा॒तेषु॑ । भू॒या॒सम् । अ॒भि॒भूरि॑त्यभि – भूः ।
चे॒त्ता॑ ॥ व॒सु॒वि॒दि॒ति॑ वसु – वि॒त् । आ॒म॒न॒मि॒त्या – म॒नम् । असि॑ ।
आ॒म॒न॒स्ये॒त्या – म॒न॒स्य॑ । दे॒वाः । ये । स॒जा॒ता इति॑ स – जा॒ताः ।
कु॒मा॒राः । स॒म॒न॒स इति॑ स – म॒न॒सः । तान् । अ॒हम् । का॒म॒ये ।
हृ॒दा । ते । मा॒म् । का॒म॒य॒न्ता॒म् । हृ॒दा । तान् । मे॒ ।
आ॒म॒न॒स इत्या॑ – म॒न॒सः । कृ॒धि॑ । स्वाहा॑ ॥
आ॒म॒न॒मि॒त्या – म॒नम् । असि॑ । 35 (50)

TS 2.3.9.2

–म॒न॒स्य॑ दे॒वा याः स्त्रि॑यः स॒म॒न॒स॒स्ता अ॒हं का॒म॒ये हृ॒दा ता मां
का॒म॒य॒न्ता॑ ॥ हृ॒दा ता म॒ आ॒म॒न॒सः कृ॒धि॑ स्वाहा॑ वैश्व॒दे॒वी ॥ सा॒ङ्ग्र॒ह॒णीं

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

निर्व॑पेद्ग्राम॑कामो वै॒श्वदे॒वा वै स॒जा॒ता वि॒श्वाने॒व दे॒वान्थ॒स्वेन॑
भा॒ग॒धे॒ये॒नो॒प॑ धा॒वति॑ त ए॒वास्मै॑ स॒जा॒तान् प्र य॑च्छन्ति॒ ग्राम्ये॑व भ॒वति॑
सां॒ग्र॒हणी॑ भ॒वति॑ मनो॒ग्र॒हणं॑ वैसं॒ग्र॒हणं॑ मन ए॒व
स॒जा॒तानां॑ – [] 36

TS 2.3.9.2 - Padam

आ॒म॒न॒स्ये॒त्या – म॒न॒स्य॑ । दे॒वाः । याः । स्त्रि॒यः । स॒म॒न॒स इति॑
स – म॒न॒सः॑ । ताः । अ॒हम् । का॒म॒ये । हृ॒दा । ताः । मा॒म् ।
का॒म॒य॒न्ता॒म् । हृ॒दा । ताः । मे॑ । आ॒म॒न॒स इत्या॑ – म॒न॒सः॑ ।
कृ॒धि॑ । स्वा॒हा॑ । वै॒श्व॒दे॒वी॒मि॒ति॑ वैश्व – दे॒वी॒म् ।
सां॒ग्र॒हणी॑मि॒ति॑ सां – ग्र॒हणी॑म् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पेत् ।
ग्रा॒म॒का॒म इति॑ ग्रा॒म – का॒मः॑ । वै॒श्व॒दे॒वा इति॑ वैश्व – दे॒वाः॑ ।
वै । स॒जा॒ता इति॑ स – जा॒ताः॑ । वि॒श्वान् । ए॒व । दे॒वान् । स्वे॒न॑ ।
भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग – धे॒ये॒न॑ । उ॒पे॒ति॑ । धा॒वति॑ । ते॑ । ए॒व ।
अ॒स्मै॑ । स॒जा॒तानि॑ति॒ स-जा॒तान् । प्रे॒ति॑ । य॒च्छन्ति॑ । ग्रा॒मी॑ । ए॒व ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

भवति । सांग्रहणीति सां – ग्रहणी । भवति । मनोग्रहणमिति
मनः – ग्रहणम् । वै । संग्रहणमिति सं – ग्रहणम् । मनः । एव ।
सजातानामिति स – जातानाम् ॥ 36 (50)

TS 2.3.9.3

गृह्णाति ध्रुवोऽसि ध्रुवोऽहम् सजातेषु भूयासमिति परिधीन् परि
दधात्याशिषमेवैतामा शास्तेऽथो एतदेव सर्वम् सजातेष्वधि भवति
यस्यैवं विदुष एते परिधयः परिधीयन्त आम नमस्यामनस्य देवा
इति तिस्र आहुती जुहोत्येतावन्तो वै सजाता ये महान्तो ये क्षुल्लका
याः स्त्रियस्तानेवाव रुन्धे () त एनमवरुद्धा उप तिष्ठन्ते ॥ 37

TS 2.3.9.3 - Padam

गृह्णाति । ध्रुवः । असि । ध्रुवः । अहम् । सजातेष्विति स-जातेषु ।
भूयासम् । इति । परिधीनिति परि – धीन् । परीति । दधाति ।
आशिषमित्या – शिषम् ॥ एव । एताम् । एति । शास्ते । अथो इति ।
एतत् । एव । सर्वम् ॥ सजातेष्विति स-जातेषु । अधीति । भवति ।
यस्य । एवम् । विदुषः । एते । परिधय इति परि – धयः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

परि॒धी॒यन्त॑ इति॒ परि॒ – धी॒यन्ते॑ । आ॒म॒न॒मि॒त्या – म॒न॒म् । अ॒सि॒ ।
आ॒म॒न॒स्ये॒त्या – म॒न॒स्य॑ । दे॒वाः । इति॑ । ति॒स्रः ।
आ॒हु॒ती॒रि॒त्या – हु॒तीः॑ । जु॒हो॒ति॑ । ए॒ता॒व॒न्तः॑ । वै । स॒जा॒ता इति॑
स-जा॒ताः । ये । म॒हान्तः॑ । ये । क्षु॒ल्ल॒काः । याः । स्त्रि॒यः । तान् ।
ए॒व । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे () । ते । ए॒न॒म् । अ॒व॒रु॒द्धा इत्य॑व – रु॒द्धाः ।
उ॒पे॒ति॑ । ति॒ष्ठन्ते॑ ॥ 37 (55)

(स्वाहा ऽमनमसि – सजातानां – रुन्धे – पञ्च च) (A9)

TS 2.3.10.1

य॒न्न॒व॒मैत् त॒न्न॒व॒नी॒त॒म॒भ॒वद्-य॒द॒स॒र्प॒त् तथ् स॒र्पि॒र॒भ॒वद्-य॒द॒द्धि॒य॒त्
तद् घृ॒त॒म॒भ॒व॒द॒श्चि॒नोः॑ प्रा॒णो॑ऽसि॒ तस्य॑ ते द॒त्तां॑ य॒योः॑ प्रा॒णो॑ऽसि॒
स्वा॒हे॒न्द्र॒स्य॑ प्रा॒णो॑ऽसि॒ तस्य॑ ते द॒दा॒तु॑ यस्य॑ प्रा॒णो॑ऽसि॒ स्वाहा॑
मि॒त्रा॒व॒रु॒ण॒योः॑ प्रा॒णो॑ऽसि॒ तस्य॑ ते द॒त्तां॑ य॒योः॑ प्रा॒णो॑ऽसि॒ स्वाहा॑
वि॒श्वे॑षां दे॒वानां॑ प्रा॒णो॑ऽसि – [] 38

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.10.1 - Padam

यत् । न॒वम् । ऐ॒त् । तत् । न॒वनी॑त॒मि॒ति॒ न॒व॑ – नी॒तम् । अ॒भ॒वत् ।
यत् । अ॒स॒र्प॑त् । तत् । स॒र्पिः॑ । अ॒भ॒वत् । यत् । अ॒दि॒ध्र॑यत् । तत् ।
घृ॒तम् । अ॒भ॒वत् । अ॒श्वि॑नोः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॑ । तस्य॑ ।
ते । द॒त्ता॑म् । ययोः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॑ । स्वाहा॑ ॥
इन्द्र॑स्य । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॑ । तस्य॑ । ते । द॒दा॒तु॑ । यस्य॑ ।
प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॑ । स्वाहा॑ ॥ मि॒त्राव॑रु॒णयो॑रिति॑
मि॒त्रा – व॑रु॒णयोः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॑ । तस्य॑ । ते ।
द॒त्ता॑म् । ययोः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॑ । स्वाहा॑ ॥
विश्वे॑षाम् । दे॒वाना॑म् । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॑ । 38 (50)

TS 2.3.10.2

तस्य॑ ते द॒द॒तु॑ येषां॑ प्रा॒णोऽसि॑ स्वाहा॑ घृ॒तस्य॑ धा॒रा॒म॒मृ॒तस्य॑
प॒न्था॑मिन्द्रे॒ण द॒त्तां॑ प्र॒यतां॑ म॒रु॒द्भिः॑ ।
तत् त्वा॑ वि॒ष्णुः॑ पर्य॑पश्यत् तत् त्वे॒डा ग॒व्यै॑रयत् ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

पाव॒माने॑न॒ त्वा॒ स्तो॑मे॒न॒ गा॒य॒त्र॒स्य॒॑ वर्त॑न्यो॒पा॒ञ्शो॑
वी॒र्ये॑ण॒ दे॒व॒स्त्वा॑ स॒वि॒तो॒थ् सृ॑जतु जी॒वा॒त॒वे जी॒व॒न॒स्या॑यै
बृ॒हद्-र॑थ॒न्त॒रयो॑स्त्वा॒ स्तो॑मे॒न॒ त्रि॒ष्टु॒भो॑ वर्त॑न्त्या शु॒क्र॒स्य॑ वी॒र्ये॑ण
दे॒व॒स्त्वा॑ स॒वि॒तो॒थ् - [] 39

TS 2.3.10.2 - Padam

त॒स्य॑ । ते । द॒द॒तु॑ । ये॒षाम्॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र-अ॒नः॑ । अ॒सि॑ । स्वा॒हा॑ ।
घृ॒त॒स्य॑ । धा॒राम्॑ । अ॒मृ॒त॒स्य॑ । प॒न्थाम्॑ । इ॒न्द्रे॑ण । द॒त्ता॑म् ।
प्र॒य॒ता॒मि॒ति॒ प्र - य॒ता॑म् । म॒रु॒द्भि॒रिति॑ म॒रुत् - भिः॑ ॥ तत् । त्वा॑ ।
वि॒ष्णुः॑ । प॒री॒ति॑ । अ॒प॒श्य॑त् । तत् । त्वा॑ । इ॒डा॑ । ग॒वि॑ । ऐ॒र॒य॑त् ॥
पा॒व॒मा॒ने॑न॒ । त्वा॑ । स्तो॑मे॒न॒ । गा॒य॒त्र॒स्य॑ । वर्त॑न्त्या ।
उ॒पा॒ञ्शो॑रि॒त्युप॑-अ॒ञ्शोः॑ । वी॒र्ये॑ण । दे॒वः॑ । त्वा॑ । स॒वि॒ता॑ । उ॒दि॒ति॑ ।
सृ॒ज॒तु॑ । जी॒वा॒त॒वे॑ । जी॒व॒न॒स्या॑यै । बृ॒हद्-र॑थ॒न्त॒रयो॑रिति॑
बृ॒हत् - र॑थ॒न्त॒रयोः॑ । त्वा॑ । स्तो॑मे॒न॒ । त्रि॒ष्टु॒भः॑ । वर्त॑न्त्या । शु॒क्र॒स्य॑ ।
वी॒र्ये॑ण । दे॒वः॑ । त्वा॑ । स॒वि॒ता॑ । उ॒दि॒ति॑ । 39 (50)

TS 2.3.10.3

सृ॒जतु॑ जी॒वा॒त॒वे जी॒व॒न॒स्या॒या अ॒ग्ने॒स्त्वा मा॒त्र॒या जग॑त्यै
व॒र्त॒न्याऽऽग्र॑यणस्य वी॒र्ये॑ण दे॒व॒स्त्वा स॒वि॒तो॒थ् सृ॒जतु॑ जी॒वा॒त॒वे
जी॒व॒न॒स्या॒या इ॒म॒म॒ग्न॒ आ॒यु॒षे व॒र्च॑से कृ॒धि प्रि॒य॒ꣳ रे॒तो
वरु॑ण सोम राजन् ।

मा ते॒वा॒स्मा अ॒दि॒ते श॒र्म य॒च्छ वि॒श्वे दे॒वा ज॒र॒द॒ष्टि॒र्यथाऽ॒स॒त् ॥
अ॒ग्नि॒रा॒यु॒ष्मान्थ् स व॒न॒स्प॒ति॒भि॒रा॒यु॒ष्मान् ते॒न त्वाऽऽयु॑षाऽऽयु॒ष्मन्तं॑ करोमि
सोम॑ आ॒यु॒ष्मान्थ् () स ओ॒ष॒धी॒भि र्य॒ज्ञ आ॒यु॒ष्मान्थ् स दक्षि॑णाभि
ब्र॒ह्माऽऽयु॑ष्मत् तद्-ब्रा॒ह्म॒णै॒रा॒यु॒ष्मद् दे॒वा आ॒यु॒ष्मन्त॒स्तेऽमृ॑तेन पि॒तर
आ॒यु॒ष्मन्त॒स्ते स्व॒ध॒याऽऽयु॑ष्मन्त॒स्ते॒न त्वा ऽऽयु॑षाऽऽयु॒ष्मन्तं॑ करोमि ॥ 40

TS 2.3.10.3 - Padam

सृ॒ज॒तु॑ । जी॒वा॒त॒वे । जी॒व॒न॒स्या॒यै॑ ॥ अ॒ग्नेः॑ । त्वा । मा॒त्र॒या । जग॑त्यै ।
व॒र्त॒न्या । आ॒ग्र॑यणस्य । वी॒र्ये॑ण । दे॒वः॑ । त्वा । स॒वि॒ता । उ॒दि॒ति॑ ।
सृ॒ज॒तु॑ । जी॒वा॒त॒वे । जी॒व॒न॒स्या॒यै॑ ॥ इ॒म॒म् । अ॒ग्ने॑ । आ॒यु॒षे ।
व॒र्च॑से । कृ॒धि॑ । प्रि॒य॒म् । रे॒तः॑ । वरु॑ण । सोम॑ । राजन् ॥ मा॒ता ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

इ॒व । अ॒स्मै । अ॒दि॒ते । श॒र्म । य॒च्छ । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः ।
ज॒रद॒ष्टि॒रिति॑ ज॒रत् – अ॒ष्टिः॑ । य॒था॑ । अ॒सत् ॥ अ॒ग्निः॑ । आ॒यु॒ष्मान् ।
सः । व॒नस्प॑ति॒भिरिति॑ व॒नस्प॑ति॒-भिः॑ । आ॒यु॒ष्मान् । ते॒न । त्वा ।
आ॒यु॒षा । आ॒यु॒ष्मन्त॑म् । क॒रोमि॑ । सो॒मः॑ । आ॒यु॒ष्मान् () । सः ।
ओष॑धी॒भिरित्यो॑ष॒धि – भिः॑ । य॒ज्ञः॑ । आ॒यु॒ष्मान् । सः । दक्षि॑णाभिः ।
ब्र॒ह्म । आ॒यु॒ष्मत् । तत् । ब्रा॒ह्मणैः॑ । आ॒यु॒ष्मत् । दे॒वाः । आ॒यु॒ष्मन्तः॑ ।
ते । अ॒मृ॒तेन॑ । पि॒तरः॑ । आ॒यु॒ष्मन्तः॑ । ते । स्व॒धये॑ति॒ स्व – धया॑ ॥
आ॒यु॒ष्मन्तः॑ । ते॒न । त्वा । आ॒यु॒षा । आ॒यु॒ष्मन्त॑म् । क॒रोमि॑ ॥ 40 (75)

(वि॒श्वेषां॑ दे॒वानां॑ प्रा॒णो॑ऽसि – त्रि॒ष्टु॒भो॑ वर्त॒न्या शु॒क्रस्य॑ वी॒र्ये॑ण

दे॒वस्त्वा॑ स॒वि॒तो॒थ् – सो॒म आ॒यु॒ष्मान् – पञ्च॑वि॒ंशति॑श्च) (A10)

TS 2.3.11.1

अ॒ग्निंँ वा॑ ए॒तस्य॑ श॒रीरं॑ ग॒च्छति॑ सो॒मं र॒सो व॑रुण ए॒नंँ व॑रुणपा॒शेन॑
गृ॒ह्णाति॑ स॒रस्व॑तींँ वा॒गग्ना॑विष्णू॒ आ॒त्मा॑ यस्य॒ ज्यो॒गाम॑यति॒ यो
ज्यो॒गाम॑यावी॒ स्याद्यो॑ वा॒ का॒मये॑त॒ सर्व॑मा॒युरि॑या॒मिति॑ तस्मा॒ ए॒तामि॑ष्टिं

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

निर्व॑पेदाग्ने॒य -म॒ष्टाक॑पालꣳ सौ॒म्यं च॒रुं वा॒रुणं॑ दश॑कपालꣳ
सार॑स्वतं च॒रुमा॑ग्नावै॒ष्णव-मे॒काद॑शकपाल-म॒ग्नेरे॒वास्य॑ शरी॑रं
निष्क्री॑णाति॒ सोमा॑द्रसं - [] 41

TS 2.3.11.1 - Padam

अ॒ग्निम् । वै । ए॒तस्य॑ । शरी॑रम् । ग॒च्छति॑ । सोम॑म् । रसः॑ ।
वरु॑णः । ए॒नम् । वरु॑णपाशेनेति॑ वरु॑ण - पाशे॑न । गृ॒ह्णाति॑ ।
सर॑स्वतीम् । वाक् । अ॒ग्नावि॑ष्णू इत्य॒ग्ना - वि॑ष्णू । आ॒त्मा । यस्य॑ ।
ज्योक् । आ॒मय॑ति । यः । ज्यो॑गामयावीति॑ ज्योक् - आ॒मया॑वी ।
स्यात् । यः । वा । का॒मये॑त । सर्व॑म् । आ॒युः । इ॒याम् । इति॑ ।
तस्मै॑ । ए॒ताम् । इ॒ष्टिम् । निरि॑ति । व॒पेत् । आ॒ग्नेय॑म् ।
अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ - क॒पालम् । सौ॒म्यम् । च॒रुम् । वा॒रुणम् ।
दश॑कपालमि॒ति दश॑ - क॒पालम् । सा॒रस्व॑तम् । च॒रुम् ।
आ॒ग्नावै॑ष्णवमि॒त्याग्ना॑ - वै॒ष्णवम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । अग्नेः । एव । अस्य ।
शरीरम् । निष्क्रीणातीति निः – क्रीणाति । सोमात् । रसम् । 41 (50)

TS 2.3.11.2

वारुणेनैवैनं वरुणपाशान् मुञ्चति सारस्वतेन वाचं दधात्यग्निः
सर्वा देवता विष्णुर्यज्ञो देवताभिश्चैवैनं यज्ञेन च भिषज्यत्युत
यदीतासु भवति जीवत्येव यन्नवमैत् तन्नवनीतम- भवदित्याज्य-
मवेक्षतेरूपमेवास्यै-तन्महिमानं व्याचष्टेऽश्विनोः प्राणोऽसीत्याहाश्विनौ
वै देवानां – [] 42

TS 2.3.11.2 - Padam

वारुणेन । एव । एनम् । वरुणपाशादिति वरुण – पाशात् ।
मुञ्चति । सारस्वतेन । वाचम् । दधाति । अग्निः । सर्वाः ।
देवताः । विष्णुः । यज्ञः । देवताभिः । च । एव । एनम् । यज्ञेन ।
च । भिषज्यति । उत । यदि । इतासुरितीत – असुः । भवति ।
जीवति । एव । यत् । नवम् । ऐत् । तत् । नवनीतमिति नव-नीतम् ।
अभवत् । इति । आज्यम् । अवेति । ईक्षते । रूपम् । एव । अस्य ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ए॒तत् । म॒हि॒मा॒नम् । व्या॒च॒ष्ट इति॑ वि॒-आ॒च॒ष्टे । अ॒श्वि॒नोः॑ ।

प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह । अ॒श्वि॒नौ॑ । वै ।

दे॒वा॒नाम्॑ । 42 (50)

TS 2.3.11.3

भि॒ष॒जौ॑ ता॒भ्या॒मे॒वा॒स्मै॑ भेष॒जं॑ क॒रो॒ती॒न्द्र॒स्य॑ प्रा॒णो॑ ऽसी॒त्या॒हे॒न्द्रि॒य-

मे॒वा॒स्मि॒न्ने॒तेन॑ द॒धा॒ति॑ मि॒त्रा॒व॒रु॒णयोः॑ प्रा॒णो॑ ऽसी॒त्या॒ह प्रा॒णा॒पा॒ना॒वे-

वा॒स्मि॒न्ने॒तेन॑ द॒धा॒ति॑ वि॒श्वे॒षां॑ दे॒वा॒नां॑ प्रा॒णो॑ ऽसी॒त्या॒ह

वी॒र्य॑मे॒वा॒स्मि॒न्ने॒तेन॑ द॒धा॒ति॑ घृ॒त॒स्य॑ धा॒रा॒म॒मृ॒त॒स्य॑ प॒न्था॒मि॒त्या॒ह

यथा॑य॒जु॒रे॒वै॒तत् पा॒व॒मा॒ने॒न॑ त्वा॒ स्तो॒मे॒ने॒त्या - [] 43

TS 2.3.11.3 - Padam

भि॒ष॒जौ॑ । ता॒भ्या॒म् । ए॒व । अ॒स्मै॑ । भेष॒जम् । क॒रो॒ति॑ । इ॒न्द्र॒स्य॑ ।

प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह । इ॒न्द्रि॒यम् । ए॒व ।

अ॒स्मि॒न् । ए॒तेन॑ । द॒धा॒ति॑ । मि॒त्रा॒व॒रु॒णयो॒रिति॑ मि॒त्रा - व॒रु॒णयोः॑ ।

प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह । प्रा॒णा॒पा॒ना॒विति॑

प्रा॒ण - अ॒पा॒नौ॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । ए॒तेन॑ । द॒धा॒ति॑ । वि॒श्वे॒षाम्॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

दे॒वाना॑म् । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । वी॒र्य॑म् ।
ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ । घृ॒तस्य॑ । धा॒राम् । अ॒मृत॑स्य ।
प॒न्थाम् । इति॑ । आ॒ह॒ । य॒थाय॒जुरिति॑ यथा – य॒जुः ।

ए॒व । ए॒तत् । पा॒व॒मा॒नेन॑ । त्वा । स्तो॒मे॒न॑ । इति॑ । 43 (50)

TS 2.3.11.4

–ह प्रा॒णमे॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑ द॒धाति॑ बृ॒हद्–रथ॑न्त॒रयो॑स्त्वा स्तो॒मे॒नेत्या॑हौ॒ज
ए॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑ द॒धात्य॑ग्ने॒स्त्वा मा॒त्रये॑त्या॒हा–ऽऽत्मा॑न–मे॒वास्मि॑न्ने॒तेन॑
द॒धात्य॑त्वि॒जः पर्या॑हु॒र्याव॑न्त ए॒वत्वि॑ज॒स्त ए॒नं भि॑ष॒ज्यन्ति॑ ब्र॒ह्म॒णो
ह॒स्तम॑न्वा॒रभ्य॑ पर्या॑हु॒रेक॑धै॒व यज॑मान॒ आयु॑र्दधति॒ यदे॒व

तस्य॑ तद्धि॒रण्याद् – [] 44

TS 2.3.11.4 - Padam

आ॒ह॒ । प्रा॒णमि॑ति॒ प्र – अ॒नम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ ।
बृ॒हद्–रथ॑न्त॒रयो॑रिति॒ बृ॒हत्–रथ॑न्त॒रयोः॑ । त्वा । स्तो॒मे॒न॑ । इति॑ । आ॒ह॒ ।
ओ॒जः । ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ । अ॒ग्नेः॑ । त्वा । मा॒त्रया॑ ।
इति॑ । आ॒ह॒ । आ॒त्मान॑म् । ए॒व । अ॒स्मिन् । ए॒तेन॑ । द॒धाति॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ऋ॒त्वि॒जः॑ । प॒री॒ति॑ । आ॒हुः॑ । या॒वन्तः॑ । ए॒व । ऋ॒त्वि॒जः॑ । ते॑ । ए॒नम् ।
भि॒ष॒ज्यन्ति॑ । ब्र॒ह्म॒णः॑ । ह॒स्तम्॑ ॥ अ॒न्वा॒र॒भ्येत्य॑नु - आ॒र॒भ्य॑ ।
प॒री॒ति॑ । आ॒हुः॑ । ए॒क॒धेत्ये॑क - धा । ए॒व । य॒ज॒मा॒ने॑ । आ॒युः॑ ।
द॒ध॒ति॑ । यत् । ए॒व । त॒स्य॑ । तत् । हि॒र॒ण्य॑त् । 44 (50)

TS 2.3.11.5

घृ॒तं नि॒ष्पि॒ब॒त्यायु॑र्वै घृ॒त॒म॒मृत॑ ॥ हि॒र॒ण्य॑म॒मृता॑दे॒वा ऽऽयु॑र्नि॒ष्पि॒ब॒ति
श॒त॒मा॒नं भ॑वति श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑य आ॒युष्ये॒वेन्द्रि॑ये
प्र॒ति॒तिष्ठ॑त्यथो ख॒लु या॑वतीः समा ए॒ष्यन् म॑न्येत तावन्मा॒नं ७ स्या॒थ्
स॒मृद्ध्य॑ इ॒मम॑ग्न आ॒युषे॑ वर्च॒से कृ॑धीत्याहा ऽऽयु॑रे॒वास्मिन् वर्चो॑
द॒धा॒ति॒ विश्वे॑ दे॒वा ज॑रद॒ष्टिर्यथा॑ ऽस॒दित्या॑ () - ह॒ ज॑रद॒ष्टिमे॒वैनं॑
क॒रोत्य॑ग्नि-रा॒युष्मानि॑ति ह॒स्तं गृ॑ह्णात्येते वै दे॒वा आ॒युष्मन्त॑स्त
ए॒वास्मि॑न्नायु॒र्दध॑ति सर्व॒मायु॑रेति ॥ 45

TS 2.3.11.5 - Padam

घृ॒तम् । नि॒रि॒ति॑ । पि॒ब॒ति॑ । आ॒युः॑ । वै । घृ॒तम् । अ॒मृत॑म् ॥
हि॒र॒ण्य॑म् । अ॒मृता॑त् । ए॒व । आ॒युः॑ । नि॒रि॒ति॑ । पि॒ब॒ति॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

श॒त॒मा॒न॒मि॒ति॒ श॒त॒ – मा॒न॒म् । भ॒व॒ति॒ । श॒ता॒यु॒रि॒ति॒ श॒त॒ – आ॒युः॒ ।
पु॒रु॒षः॑ । श॒ते॒न्द्रि॒य॒ इति॑ श॒त॒ – इ॒न्द्रि॒यः॑ । आ॒यु॒षि॑ । ए॒व । इ॒न्द्रि॒ये॑ ।
प्र॒ती॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ति॑ । अथो॒ इति॑ । ख॒लु॑ । या॒व॒तीः॑ । समाः॑ । ए॒ष्य॒न् ।
म॒न्ये॑त । ता॒व॒न्मा॒न॒मि॒ति॒ ता॒वत् – मा॒न॒म् । स्या॒त् । समृ॑द्ध्य॒ इति॑
सम् – ऋ॒द्ध्यै॑ । इ॒मम् । अ॒ग्ने॑ । आ॒यु॒षे॑ । वर्च॑से । कृ॒धि॑ । इति॑ ।
आ॒ह॒ । आ॒युः॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । वर्चः॑ । द॒धा॒ति॑ । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः॑ ।
ज॒र॒द॒ष्टि॒रि॒ति॒ ज॒र॒त् – अ॒ष्टिः॑ । यथा॑ । अ॒स॒त् । इति॑ () । आ॒ह॒ ।
ज॒र॒द॒ष्टि॒मि॒ति॒ ज॒र॒त् – अ॒ष्टि॒म् । ए॒व । ए॒न॒म् । क॒रो॒ति॑ । अ॒ग्निः॑ ।
आ॒यु॒ष्मा॒न् । इति॑ । ह॒स्त॒म् । गृ॒ह्णा॒ति॑ । ए॒ते॑ । वै । दे॒वाः॑ ।
आ॒यु॒ष्म॒न्तः॑ । ते॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । आ॒युः॑ । द॒ध॒ति॑ । सर्व॑म् ।
आ॒युः॑ । ए॒ति॑ ॥ 45 (72) (र॒सं – दे॒वा॒ना॒ – स्तो॒मे॒ने॒ति॑ – हि॒र॒ण्य॑ –
द॒स॒दि॒ति॑ – द्वा॒वि॒ंश॒ति॒श्च) (A11)

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.12.1

प्रजापति॑ वरुणायाश्चमनयथ् स स्वां देवतामाच्छथ् स पर्यदीर्यत॑
स एतं वारुणं॑ चतुष्कपालमपश्यत् तं निरवपत् ततो वै स वरुण-
पाशादमुच्यत वरुणो वा एतं गृह्णाति योऽश्वं प्रतिगृह्णाति यावतोऽश्वान्
प्रतिगृह्णीयात् तावतो वारुणान् चतुष्कपालान् निर्वपेद्-वरुणमेव स्वेन
भागधेयेनोप धावति स एवैनं वरुणपाशान् -मुञ्चति - [] 46

TS 2.3.12.1 - Padam

प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । वरुणाय । अश्वम् । अनयत् । सः ।
स्वाम् । देवताम् । आच्छत् । सः । परीति । अदीर्यत । सः । एतम् ।
वारुणम् । चतुष्कपालमिति चतुः - कपालम् । अपश्यत् ।
तम् । निरिति । अवपत् । ततः । वै । सः । वरुणपाशादिति
वरुण - पाशात् । अमुच्यत । वरुणः । वै । एतम् । गृह्णाति । यः ।
अश्वम् । प्रतिगृह्णातीति प्रति - गृह्णाति । यावतः । अश्वान् ।
प्रतिगृह्णीयादिति प्रति - गृह्णीयात् । तावतः । वारुणान् ।
चतुष्कपालानिति चतुः - कपालान् । निरिति । वपेत् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

वरुणम् । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॒ भा॒ग – धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति॒ ।
धा॒व॒ति॒ । सः॒ । ए॒व । ए॒न॒म् । वरु॒ण॒पा॒शा॒दि॒ति॒ वरु॒ण – पा॒शात् ।

मुञ्च॒ति॒ । 46 (50)

TS 2.3.12.2

चतु॑ष्क॒पा॒ला भव॑न्ति॒ चतु॑ष्पा॒द्ध्य॒श्चः॒ समृ॑द्ध्य॒या ए॒क॒म॒ति॒रि॒क्तं
निर्व॑पेद्-यमे॒व प्र॑ति॒ग्रा॒ही भव॑ति॒ यं वा॒ ना॒द्ध्ये॒ति॒ तस्मा॑दे॒व
वरु॑ण॒पा॒शा॒न् मु॒च्य॒ते यद्य॑प॒रं प्र॑ति॒ग्रा॒ही स्या॑त् सौ॒र्य॑मे॒क॒क॒पा॒ल॒म॒नु
निर्व॑पे॒द॒मु॒मे॒वा ऽऽदि॒त्य॑मु॒च्चा॒रं कु॑रु॒ते ऽपो॑ऽव॒भृ॒थ॒म॒वै॒त्य॒प्सु वै
वरु॑णः सा॒क्षा॒दे॒व वरु॑ण॒म॒व य॒ज॒ते ऽपो॑न॒प्त्री॒यं च॒रुं () पु॒न॒रे॒त्य
निर्व॑पे॒द॒प्सु॒ यो॒नि॒र्वा अ॒श्वः॒ स्वा॒मे॒वै॒न॒यो॒निं॑ ग॒म॒य॒ति॒ स
ए॒न॒ञ् शान्त॑ उप॒ तिष्ठ॑ते ॥ 47

TS 2.3.12.2 - Padam

चतु॑ष्क॒पा॒ला इति॑ चतुः – क॒पा॒लाः । भव॑न्ति॒ । चतु॑ष्पा॒दि॒ति
चतुः – पा॒त् । हि॒ । अ॒श्वः॒ । समृ॑द्ध्य॒या इति॑ सं – ऋ॒द्ध्यै॒ ।
ए॒क॒म् । अ॒ति॒रि॒क्त॒मि॒त्य॒ति – रि॒क्त॒म् । नि॒रि॒ति॒ । व॒पे॒त् । य॒म् । ए॒व ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

प्रति॒ग्राही॑ति प्रति – ग्राही॑ । भवति॑ । यम् । वा । न ।
अ॒द्ध्ये॑तीत्यधि – एति॑ । तस्मात्॑ ॥ ए॒व । वरु॑णपाशादिति॑
वरु॑ण – पाशात्॑ । मु॒च्यते॑ । यदि॑ । अ॒परम् । प्रति॒ग्राही॑ति
प्रति – ग्राही॑ । स्यात् । सौ॒र्यम् । एक॑कपालमित्येक – क॒पालम् ।
अनु॑ । निरि॑ति । व॒पेत् । अ॒मुम् । ए॒व । आ॒दि॒त्यम् ।
उच्चा॑रमित्युत् – चा॒रम् । कु॒रुते॑ । अ॒पः ।
अ॒व॒भृ॒थ॒मि॒त्य॒व – भृ॒थम् । अ॒वेति॑ । ए॒ति । अ॒फि॒स्व॒त्य॒प् – सु । वै ।
वरु॑णः । सा॒क्षा॒दि॒ति स॒-अ॒क्षात् । ए॒व । वरु॑णम् । अ॒वेति॑ । य॒ज॒ते ।
अ॒पो॒न॒प्त्री॒य॒मि॒त्य॒पः – न॒प्त्री॒यम् । च॒रुम् () । पु॒नः ।
ए॒त्ये॒त्या ॥ – इ॒त्य । निरि॑ति । व॒पेत् । अ॒फ्सु॒यो॒नि॒रि॒त्य॒फ्सु – यो॒निः ।
वै । अ॒श्वः । स्वा॒म् । ए॒व । ए॒नम् । यो॒निम् । ग॒म॒य॒ति । सः ।
ए॒नम् । शा॒न्तः । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठ॒ते ॥ 47 (67)

(मु॒ञ्च॒ति – च॒रु॒ - स॒प्त॒द॒श च) (A12)

TS 2.3.13.1

या वामिन्द्रावरुणा यतव्या तनूस्तयेमम॑ हसो मुञ्चतं॑ या वामिन्द्रा
वरुणा सहस्या॑ रक्षस्या॑ तेजस्या॑ तनूस्तये॑ मम॑ हसो मुञ्चतं॑ यो
वामिन्द्रा वरुणा वग्नौ॑ सामस्तं॑ वा मे तेना॑ वयजेयो॑ वामिन्द्रा वरुणा
द्विपाथ्सु॑ पशुषु॑ चतुष्पाथ्सु॑ गोष्ठे॑ गृहेष्वफ्स्वोषधीषु॑ वनस्पतिषु॑
सामस्तं॑ वा मे तेनाव॑ यज इन्द्रो॑ वा एतस्ये॑ – [] 48

TS 2.3.13.1 - Padam

या । वाम् । इन्द्रावरुणेतीन्द्रा॑ – वरुणा॑ । यतव्या॑ । तनूः ।
तया॑ । इमम् । अ॒हसः॑ । मुञ्चतम् । या । वाम् ।
इन्द्रावरुणेतीन्द्रा॑ – वरुणा॑ । सहस्या॑ । रक्षस्या॑ । तेजस्या॑ ।
तनूः । तया॑ । इमम् । अ॒हसः॑ । मुञ्चतम् । यः । वाम् ।
इन्द्रावरुणावितीन्द्रा॑ – वरुणौ॑ । अग्नौ॑ । सामः॑ । तम् ।
वाम् । एतेन॑ । अवेति॑ । यजे॑ । यः । वाम् ।
इन्द्रावरुणेतीन्द्रा॑ – वरुणा॑ । द्विपाथिस्विति॑ द्विपात् – सु॑ । पशुषु॑ ।
चतुष्पाथिस्विति॑ चतुष्पात् – सु॑ । गोष्ठे॑ इति गो- स्थे॑ । गृहेषु॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु । ओ॒ष॒धी॒षु । व॒न॒स्प॒ति॒षु । स्रामः॑ । तम् । वा॒म् ।
ए॒तेन॑ । अ॒वे॒ति॑ । य॒जे॑ । इ॒न्द्रः॑ । वै । ए॒तस्य॑ । 48 (50)

TS 2.3.13.2

–न्द्रि॒येणा॑प॒ क्राम॑ति॒ वरु॑ण॒ एनं॑ ँ॒ वरु॑णपा॒शेन॑ गृ॒ह्णाति॑ यः पा॒प्मना॑
गृ॒हीतो॑ भवति॒ यः पा॒प्मना॑ गृ॒हीतः॑ स्यात् तस्मा॑ ए॒तामै॑न्द्रा॒वरु॑णीं
प॒यस्यां॑ निर्व॒पेदि॑न्द्र॒ एवा॒स्मिन्निन्द्रि॑यं दधाति॒ वरु॑ण॒ एनं॑
ँ॒ वरु॑णपा॒शान्–मुञ्च॑ति॒ प॒यस्या॑ भवति॒ पयो॑ हि वा
ए॒तस्मा॑द॒पक्राम॑त्यथैष पा॒प्मना॑ गृ॒हीतो॑ यत् प॒यस्या॑ भवति॒ पय॑
ए॒वास्मि॑न् तया दधाति॒ प॒यस्यायां॑ – [] 49

TS 2.3.13.2 - Padam

इन्द्रि॒येण॑ । अ॒पे॒ति॑ । क्राम॑ति॒ वरु॑णः । ए॒नम् ।
वरु॑णपा॒शेने॑ति॒ वरु॑ण – पा॒शेन॑ । गृ॒ह्णाति॑ । यः । पा॒प्मना॑ ।
गृ॒हीतः॑ । भवति॑ । यः । पा॒प्मना॑ । गृ॒हीतः॑ । स्यात् । तस्मै॑ । ए॒ताम् ।
ऐन्द्रा॒वरु॑णीमित्यै॑न्द्रा – वरु॑णीम् । प॒यस्याम्॑ । निरि॑ति॒ व॒पेत् ।
इ॒न्द्रः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । इन्द्रि॒यम् । दधा॑ति॒ वरु॑णः । ए॒नम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

वरुणपाशादिति वरुण – पाशात् । मुञ्चति । पयस्या ॥
भवति । पयः । हि । वै । एतस्मात् । अपक्रामतीत्यप – क्रामति ।
अथ । एषः । पाप्मना ॥ गृहीतः । यत् । पयस्या ॥ भवति ।
पयः । एव । अस्मिन् । तया ॥ दधाति । पयस्यायाम् । 49 (50)

TS 2.3.13.3

पुरोडाशमव दधात्यात्मन्वन्तमेवैनं करोत्यथो आयतनवन्तमेव
चतुर्धा व्यूहति दिक्ष्वेव प्रतितिष्ठति पुनः समूहति दिग्भ्य एवास्मै
भेषजं करोति समूह्याव द्यति यथाऽऽविद्धं निष्कृन्तति तादृगेव तद्यो
वामिन्द्रावरुणावग्नौ सामस्तं वामेतेनाव यज इत्याह दुरिष्ट्या एवैनं
पाति () यो वा मिन्द्रा वरुणा द्विपाथ्सु पशुषु सामस्तं वा मे तेनाव
यज इत्याहैतावतीर्वा आप ओषधयो वनस्पतयः प्रजाः पशव
उपजीवनीयास्ता एवास्मै वरुणपाशान्-मुञ्चति ॥ 50

TS 2.3.13.3 - Padam

पुरोडाशम् । अवेति । दधाति । आत्मन्वन्तमित्यात्मन् – वन्तम् ॥
एव । एनम् । करोति । अथो इति ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

आय॑तनव॒न्तमित्या॑यतन – व॒न्तम् । ए॒व । च॒तु॒र्धे॑ति चतुः – धा ।
 वी॑ति । ऊ॒हति॑ । दि॒क्षु । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । पुनः॑ । समि॑ति ।
 ऊ॒हति॑ । दिग्भ्य॑ इति दिक् – भ्यः । ए॒व । अ॒स्मै । भेष॑जम् ।
 क॒रोति॑ । स॒मूह्ये॑ति सं – ऊ॒ह्य । अ॒वेति॑ । द्यति॑ । यथा॑ ॥
 आ॒वि॒द्ध॑मित्या – वि॒द्धम् । नि॒ष्कृ॒न्तती॑ति निः – कृ॒न्तति॑ । ता॒दृक् ।
 ए॒व । तत् । यः । वा॒म् । इन्द्रा॑वरुणा॒वितीन्द्रा॑ – व॒रुणौ॑ । अ॒ग्नौ॑ ।
 स्रामः॑ । तम् । वा॒म् । ए॒तेन॑ । अ॒वेति॑ । य॒जे । इति॑ । आ॒ह ।
 दु॒रि॒ष्ट्या॑ इति दुः – इ॒ष्ट्याः । ए॒व । ए॒नम् । पा॒ति () । यः । वा॒म् ।
 इन्द्रा॑वरुणेतीन्द्रा – व॒रुणा॑ । द्वि॒पा॒थि॒स्वति॑ द्वि॒पात् – सु॑ । प॒शुषु॑ ।
 स्रामः॑ । तम् । वा॒म् । ए॒तेन॑ । अ॒वेति॑ । य॒जे । इति॑ । आ॒ह ।
 ए॒ता॒वतीः॑ । वै । आपः॑ । औष॑धयः । व॒नस्प॑तयः । प्र॒जा इति॑
 प्र – जाः । प॒शवः॑ । उ॒पजी॒वनी॒या इत्यु॑प – जी॒वनी॒याः । ताः ।
 ए॒व । अ॒स्मै । व॒रुण॑पाशादिति वरुण – पा॒शात् । मु॒ञ्चति॑ ॥ 50 (76)
 (ए॒तस्य॑ – प॒यस्या॑यां – पा॒ति – षड्विं॑शतिश्च) (A13)

TS 2.3.14.1

स प्र॒लव॑ न्नि का॒व्ये न्द्रं॑ वो॒ विश्व॑त॒स्परी॑ न्द्रं॑ नरः ॥

त्वं नः॑ सोम॒ विश्व॑तो र॒क्षा राज॑न्नघायतः ।

न रि॒ष्येत् त्वा॑वतः सखाः ॥

या ते॑ धामा॒नि दि॒वि या॑ पृथि॒व्यां या॑ पर्व॒तेष्वोष॑धीष्व॒प्सु ॥

तेभि॑र्नो॒ विश्वैः॑ सु॒मना॒ अहे॑डन् राजन्थ्-सोम॒ प्रति॑ ह॒व्या गृ॑भाय ॥

अग्नी॑षोमा॒ सर्वे॑दसा॒ सहू॑ती वन॒तं गि॑रः ।

सं दे॒वत्रा॑ बभूवथुः ॥

युव - [] 51

TS 2.3.14.1 - Padam

सः । प्र॒लव॑दिति॒ प्रल॑ - वत् । नीति॑ । का॒व्या ॥ इन्द्र॑म् । वः ।

विश्व॑तः । परीति॑ । इन्द्र॑म् । नरः ॥ त्वम् । नः । सोम॑ । विश्व॑तः ।

रक्ष॑ । राज॑न् । अ॒घाय॑त इत्यघ - यतः ॥ न । रि॒ष्येत् । त्वा॑वत॒ इति॑

त्व - वतः॑ । सखा॑ ॥ या । ते॑ । धामा॒नि । दि॒वि । या॑ । पृथि॒व्याम् ।

या । पर्व॑तेषु । ओष॑धीषु । अ॒प्सित्य॑प् - सु ॥ तेभिः॑ । नः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

विश्वैः॑ । सु॒मना॑ इति सु-मनाः॑ । अहे॑डन् । राजन् । सोम॑ ।
प्रतीति॑ । ह॒व्या । गृ॒भाय॑ ॥ अग्नी॑षोमेत्यग्नी॑ – सोमा॑ । सर्वे॑दसेति॑
स – वेद॑सा । सहू॑ती इति स – हू॑ती । वन॑तम् । गिरः॑ ॥ समिति॑ ।
देव॑त्रेति देव – त्रा । ब॒भूव॑थुः ॥ युव॑म् । 51 (50)

TS 2.3.14.2

-मे॒तानि॑ दि॒वि रो॑चनान्यग्निश्च॑ सोम॑ सक्र॑तू अध॑त्तं ॥
युव॑ञ् सिन्धू॑ञ् रभि॑शस्तेरवद्या-दग्नी॑षोमा-वमु॑ञ्चतं गृ॒भीतान् ॥
अग्नी॑षोमाविम॑ञ् सु मे॑ शृणु॑तं वृष॑णा ह॒वं ।
प्रति॑ सू॒क्तानि॑ हर्य॑तं भव॑तं दाशु॑षे मयः॑ ॥
आऽन्यं॑ दि॒वो मा॑तरिश्वा॑ जभा॑राऽम॑थनादन्यं॑ परि॑ श्ये॒नो अ॑द्देः ।
अग्नी॑षोमा॒ ब्रह्म॑णा वावृ॑धानोरुं॑ च॒ज्ञाय॑ चक्र॑थुरु॒ लोकं ॥
अग्नी॑षोमा॒ ह॒विषः॑ प्र॒स्थित॑स्य वी॒तञ् - [] 52

TS 2.3.14.2 - Padam

ए॒तानि॑ । दि॒वि । रो॑च॒नानि॑ । अ॒ग्निः । च॒ । सोम॑ ।
सक्र॑तू इति स – क्र॒तू । अध॑त्तम् ॥ युव॑म् । सिन्धू॑न् ।

अ॒भि॒श॒स्ते॒रि॒त्य॒भि॒ – श॒स्तेः॑ । अ॒व॒द्यात् ।
 अ॒ग्नी॑षो॒मा॒वि॒त्य॒ग्नी॑ – सो॒मौ॑ । अ॒मु॒ञ्च॒तम् । गृ॒भी॒तान् ॥
 अ॒ग्नी॑षो॒मा॒वि॒त्य॒ग्नी॑ – सो॒मौ॑ । इ॒मम् । स्वि॒ति॑ । मे॒ । शृ॒णु॒तम् ।
 वृ॒ष॒णा॑ । ह॒वम्॑ । प्र॒ती॒ति॑ ॥ सू॒क्ता॒नी॒ति॑ सु – उ॒क्ता॒नि॑ । ह॒र्य॒तम् ।
 भ॒व॒तम् । दा॒शु॒षे॑ । म॒यः॑ ॥ ए॒ति॑ । अ॒न्यम् । दि॒वः॑ । मा॒तरि॑श्वा॒ ।
 ज॒भार॑ । अ॒म॒थ्नात् । अ॒न्यम् । प॒री॒ति॑ । श्ये॒नः॑ । अ॒द्रेः॑ ॥
 अ॒ग्नी॑षो॒मे॒त्य॒ग्नी॑ – सो॒मा॑ । ब्र॒ह्म॒णा॑ । वा॒वृ॒धा॒ना॑ । उ॒रुम् । य॒ज्ञाय॑ ।
 च॒क्र॒थुः॑ । उ॒ । लो॒कम् ॥ अ॒ग्नी॑षो॒मे॒त्य॒ग्नी॑ – सो॒मा॑ । ह॒वि॒षः॑ ।
 प्र॒स्थि॒त॒स्ये॒ति॒ प्र – स्थि॒त॒स्य॑ । वी॒तम् । 52 (50)

TS 2.3.14.3

ह॒र्य॒तं॑ वृ॒ष॒णा॑ जु॒षे॒थां॑ ॥
 सु॒श॒र्मा॑णा॒ स्व॒व॒सा॑ हि॒ भू॒त॒म॒था॑ ध॒त्तं॑ य॒ज॒मा॒नाय॑ शं॒ योः॑ ॥
 आ॒प्या॒य॒स्व॒ सं॒ ते॑ ॥
 ग॒णा॒नां॑ त्वा॒ ग॒ण॒प॒ति॑ꣳ ह॒वा॒म॒हे॑ क॒विं॑ क॒वी॒ना॑-मु॒प॒म॒श्र॒व॒स्त॒मं॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नूतिभिः सीद सादनं ।
स इज्जनेन स विशा स जन्मना स पुत्रैर्वाजं भरते धना नृभिः ।
देवानां यः पितरमाविवासति – [] 53

TS 2.3.14.3 - Padam

हर्यतम् । वृषणा । जुषेथाम् ॥ सुशर्माणेति सु – शर्माणा ।
स्ववसेति सु – अवसा । हि । भूतम् । अथ । धत्तम् । यजमानाय ।
शम् । योः ॥ एति । प्यायस्व । समिति । ते ॥ गणानाम् । त्वा ।
गणपतिमिति गण – पतिम् । हवामहे । कविम् । कवीनाम् ।
उपमश्रवस्तममित्युपमश्रवः-तमम् ॥ ज्येष्ठराजमिति ज्येष्ठ-राजम् ।
ब्रह्मणाम् । ब्रह्मणः । पते । एति । नः । शृण्वन् ।
ऊतिभिरित्यूति – भिः । सीद । सादनम् ॥ सः । इत् । जनेन ।
सः । विशा । सः । जन्मना । सः । पुत्रैः । वाजम् । भरते । धना ।
नृभिरिति नृ – भिः ॥ देवानाम् । यः । पितरम् ।
आविवासतीत्या – विवासति । 53 (50)

TS 2.3.14.4

श्रद्धाम॑ना ह॒विषा॑ ब्र॒ह्मण॑स्पतिं ॥

स सु॒ष्टुभा॑ स ऋ॒क्वता॑ ग॒णेन॑ व॒ल् रु॒रोज॑ फ॒लिग॑ र्वेण ।

बृ॒हस्पति॑रु॒स्त्रिया॑ ह॒व्यसू॑दः क॒निक्र॑दद्- वाव॑शतीरु॒दाज॑त् ॥

म॒रुतो॑ यद्ध॒ वो दि॒वो या॑ वः श॒र्म ॥

अ॒र्यमा॑ ऽऽयाति॑ वृष॒भस्तु॑विष्मान् दा॒ता व॑सूनां पु॒रुहू॑तो अ॒र्हन् ।

सह॒स्राक्षो॑ गौ॒त्रभिद्-व॑ज्रबा॒हुरस्मा॑सु दे॒वो द्र॑विणं दधातु ॥

ये ते॑ऽर्यमन् ब॒हवो॑ दे॒वयानाः॑ प॒न्थानो॑ - [] 54

TS 2.3.14.4 - Padam

श्रद्धाम॑ना इति॑ श्रद्धा - म॒नाः । ह॒विषा॑ । ब्र॒ह्मणः॑ । प॒तिम् ॥ सः ।

सु॒ष्टुभेति॑ सु - स्तु॒भा । सः । ऋ॒क्वता॑ । ग॒णेन॑ । व॒ल् । रु॒रोज॑ ।

फ॒लिग॑म् । र्वेण॑ ॥ बृ॒हस्पतिः॑ । उ॒स्त्रियाः॑ । ह॒व्यसू॑द इति॑

ह॒व्य - सू॑दः । क॒निक्र॑दत् । वाव॑शतीः । उ॒दिति॑ । आ॒जत् ॥ म॒रुतः॑ ।

यत् । ह॒ । वः । दि॒वः । या॑ । वः । श॒र्म ॥ अ॒र्यमा॑ । ए॒ति । या॒ति ।

वृष॒भः । तु॑विष्मान् । दा॒ता । व॑सूनाम् । पु॒रुहू॑त इति॑ पु॒रु - हू॑तः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अ॒र्हन् ।॑ स॒हस्रा॒क्ष इति॑ स॒हस्र॑ – अ॒क्षः ।

गो॒त्रभि॑दिति॑ गो॒त्र-भि॑त् । वज्र॑बा॒हुरि॑ति॒ वज्र॑ – बा॒हुः । अ॒स्मासु॑ ।

दे॒वः । द्र॑विणम् । द॒धातु॑ ॥ ये । ते । अ॒र्य॒मन् । ब॒हवः॑ ।

दे॒वया॒ना इति॑ दे॒व – या॒नाः ॥ प॒न्थानः॑ । 54 (50)

TS 2.3.14.5

रा॒जन् दि॒व आ॒चर॑न्ति ।

तेभि॑र्नो दे॒व म॒हि श॑र्म॒ यच्छ॑ शं॒ न ए॒धि द्वि॒पदे॑ शं॒ चतु॑ष्पदे ॥

बु॒ध्नाद॑ग्र-म॒ङ्गिरो॑भि-गृ॒णानो॑ वि पर्व॑तस्य दृ॒हि॒तान्यै॑रत् ।

रु॒जद्रो॑धा॒सि॒कृ॒त्रिमा॑ण्येषा॒सोम॑स्य॒तामद॑इन्द्र॒श्चकार॑ ॥

बु॒ध्नाद॑ग्रेण॒ वि मि॑माय॒ मानै॑र्वज्रेण॒ खान्य॑तृणन्नदी॒नां ।

वृ॒था ऽसृ॑जत् प॒थिभि॑र्दी॒र्घया॑थैः सोम॑स्य॒तामद॑इन्द्र॒श्चकार॑ ॥ 55

TS 2.3.14.5 - Padam

रा॒जन् । दि॒वः । आ॒चर॑न्तीत्या॑ – चर॑न्ति ॥ तेभिः॑ । नः । दे॒व ।

म॒हि । श॑र्म । य॒च्छ । श॑म् । नः । ए॒धि । द्वि॒पद॑ इति॑ द्वि – पदे॑ ।

श॑म् । चतु॑ष्पद॒ इति॑ चतुः – पदे॑ ॥ बु॒ध्नात् । अ॒ग्रम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

अङ्गि॑रोभि॒रित्यङ्गि॑रः-भिः । गृ॒णानः॑ । वी॒ति । पर्व॑तस्य । दृ॒ञ्हि॒तानि॑ ।
ऐर॑त् ॥ रु॒जत् । रोधा॑ञ्सि । कृ॒त्रिमा॑णि । ए॒षाम् । सोम॑स्य । ता ।
मदे॑ ॥ इन्द्रः॑ । च॒कार ॥ बु॒द्धना॑त् । अ॒ग्रेण॑ । वी॒ति । मि॒माय॑ । मानैः॑ ।
वज्रे॑ण । खानि॑ । अ॒तृण॑त् । न॒दीना॑म् ॥ वृथा॑ । अ॒सृज॑त् ।
पथि॑भिरिति॒ पथि॑ – भिः । दी॒र्घया॑थैरिति॒ दीर्घ॑ – याथैः । सोम॑स्य ।
ता । मदे॑ ॥ इन्द्रः॑ । च॒कार ॥ 55 (50)

TS 2.3.14.6

प्र॒ यो ज॒ज्ञे वि॒द्वाञ् अस्य॑ बन्धुं॑ वि॒श्वानि॑ दे॒वो जनि॑मा विवक्ति ।
ब्रह्म॑ ब्रह्म॒ण उ॒ज्जभार॑ मद्द॒ध्यान्नी॒चादु॒च्चा स्व॒धया॑ऽभि प्रत॑स्थौ ॥
म॒हान् म॒ही अस्त॑भाय॒द्वि जा॒तो द्याञ् सद्म॑ पार्थि॒वं च रजः॑ ।
स बु॒द्धना॑दाष्ट॒ जनु॒षाऽभ्य॑ग्रं बृ॒हस्पति॑ दे॒वता॑यस्य॒ सम्राट् ॥
बु॒द्धना॑द्यो अ॒ग्रम॑भ्य॒त्यो॑जसा बृ॒हस्पति॑मा वि॒वासन्ति॑ दे॒वाः () ।
भि॒नद्व॒लं वि॑ पु॒रो दर्द॑रीति॒ कनि॑क्र॒दथ् सु॒वर॑पो जिगाय ॥ 56

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

TS 2.3.14.6 - Padam

प्रेति॑ । यः॑ । ज॒ज्ञे॑ । वि॒द्वान् । अ॒स्य॑ । ब॒न्धु॑म् । वि॒श्वानि॑ । दे॒वः॑ ।
जनि॑मा । वि॒वक्ति॑ ॥ ब्र॒ह्म॑ । ब्र॒ह्मणः॑ । उ॒दिति॑ । ज॒भार॑ । म॒द्ध्य॑त् ।
नी॒चा । उ॒च्चा॑ । स्व॒धयेति॑ स्व – धया॑ ॥ अ॒भि । प्रेति॑ । त॒स्थौ ॥
म॒हान् । म॒ही इति॑ । अ॒स्तभा॑यत् । वी॒ति॑ । जा॒तः । द्या॑म् । स॒द्म ।
पा॒र्त्थि॑वम् । च॒ । रजः॑ ॥ सः॑ । बु॒द्धना॑त् । आ॒ष्ट । ज॒नुषा॑ । अ॒भीति॑ ।
अ॒ग्रम् ॥ बृ॒हस्प॑तिः । दे॒वता॑ । य॒स्य॑ । स॒म्राडि॑ति सं-राट् ॥
बु॒द्धना॑त् । यः॑ । अ॒ग्रम् । अ॒भ्यर्ती॑त्यभि-अ॒र्ति॑ । ओ॒जसा॑ ।
बृ॒हस्प॑तिम् । ए॒ति॑ । वि॒वा॒स॒न्ति॑ । दे॒वाः () ॥ भि॒नत् । व॒लम् ।
वी॒ति॑ । पु॒रः । द॒र्दरी॑ति । क॒निक्र॑दत् । सु॒वः । अ॒पः ।

जिगाय ॥ 56 (59)

(यु॒वं – वी॒त॒मा – वि॒वा॒स॒ति – प॒न्थानो॑ – दी॒र्घया॑थैः सोम॑स्य ता
म॒द इन्द्र॑श्चकार – दे॒वा – न॒व च) (A14)

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(आ॒दि॒त्ये॒भ्यो॑ – दे॒वा वै॑ मृ॒त्यो – दे॒वा वै॑ - स॒त्र॒म – र्य॒म्णे –
प्र॒जा॒प॒ते॒स्त्र॒य॒स्त्रि॒ंश॒त् – प्र॒जा॒प॒ति॑ दे॒वे॒भ्यो॑ऽन्नाद्यं॑ –
दे॒वा॒सु॒रा॒स्तान्॑ – र॒ज॒नो॑ – ध्रु॒वो॑ऽसि॒ – य॒न्न॒व – म॒ग्निं॑ वै –
प्र॒जा॒प॒ति॑ वरु॒णाय॑ – या वा॒मि॒न्द्रा॑ वरु॒णा – स प्र॒त्न॒व – च्च॒तु॒र्द॒श)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(आ॒दि॒त्ये॒भ्य॑ – स्त्व॒ष्टु – र॒स्मै॑ दान॒कामा॑ – ए॒वा॒व रु॒न्धे – ऽग्निं॑ वै
– स प्र॒त्न॒वथ् – षट्प॒ञ्चा॒शत्)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 2:-

(आ॒दि॒त्ये॒भ्यः॑ – सु॒व॒र॒पो॑ जि॒गाय॑)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे

पद पाठे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – द्वितीयकाण्डे – तृतीयः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 2 , Prasanam 3 (TS 2.3)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	5	268
Anuvakam 2	9	441
Anuvakam 3	5	243
Anuvakam 4	4	204
Anuvakam 5	3	163
Anuvakam 6	2	126
Anuvakam 7	4	188
Anuvakam 8	2	128
Anuvakam 9	3	155
Anuvakam 10	3	175
Anuvakam 11	5	272
Anuvakam 12	2	117
Anuvakam 13	3	176
Anuvakam 14	6	309
Total →	56	2965

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.